

ØKOKRIM

Enheten for finansiell etterretning

Årsrapport 2022

Samfunnet har i 2022 vært preget av krig i Europa og økonomiske utfordringer og usikkerhet. Vårt arbeid med bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering har i en slik situasjon, om mulig, vært enda viktigere og mer relevant enn før.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid er en vesentlig faktor for å lykkes i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering. Nasjonalt har samarbeidet mellom det offentlige og det private (OPS AT) gitt gode resultater. Foruten gjensidig kompetanseoverføring og større felles forståelse for utfordringene vi sammen står overfor, skaper slik samhandling økt tillit og respekt. Internasjonalt samarbeid er nå en mer sentral del av vår virksomhet. Gjennom året har Enheten for finansiell etterretning (EFE) deltatt på møter i Egmont Group of FIUs og Financial Action Task Force (FATF) samt jobbet tettere med andre Financial Intelligence Units (FIU-er). Samarbeidet har gitt oss bedre forståelse og muligheter til å håndtere grensekryssende kriminalitet. Kriminalitet på tvers av landegrenser er stadig mer aktuelt, og internasjonalt samarbeid vil derfor være avgjørende i den globale kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering.

Forord

Sven Arild Damslora
Leder for EFE

A handwritten signature in blue ink, reading "Sven Arild Damslora".

Antallet mottatte MT-rapporter i 2022 viser atter en betydelig økning fra året før. Det tolker vi som et tegn på at oppmerksomheten rundt og kunnskapen om trusselen som hvitvasking og terrorfinansiering utgjør, aldri har vært så god som nå. I 2022 var eiendomsmeidlerne for første gang den gruppen rapporteringspliktige som, nest etter bankene, rapporterte mest. Informasjon fra flere ulike rapporteringspliktige bransjer gir oss et bedre og bredere datagrunnlag for våre analyser. Informasjon fra utenlandske FIU-er har også økt betydelig i 2022. Vi er derfor opptatt av å videreutvikle nye løsninger for berikelse, bearbeiding og analyse av dataene og informasjonen vi får inn, slik at vi får utnyttet potensialet i dataene enda bedre.

Gjennom 2022 så vi en fremvekst av nye betalingstjenester og bruk av kunstig intelligens. Ny teknologi er samfunnsnyttig og har potensial til å effektivisere hverdagen, men den kan også misbrukes av kriminelle og utfordre vårt arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Krigen i Europa har også endret det overordnede trusselbildet betydelig. Erfaring viser at vi står overfor nye utfordringer og trusler, særlig knyttet til statlige aktører, som oftere kan ses i sammenheng med risikoen for hvitvasking og misbruk av strukturer innen finans og næringsliv. Dette preget vårt arbeid og er noe vi må holde et fortsatt våkent øye med.

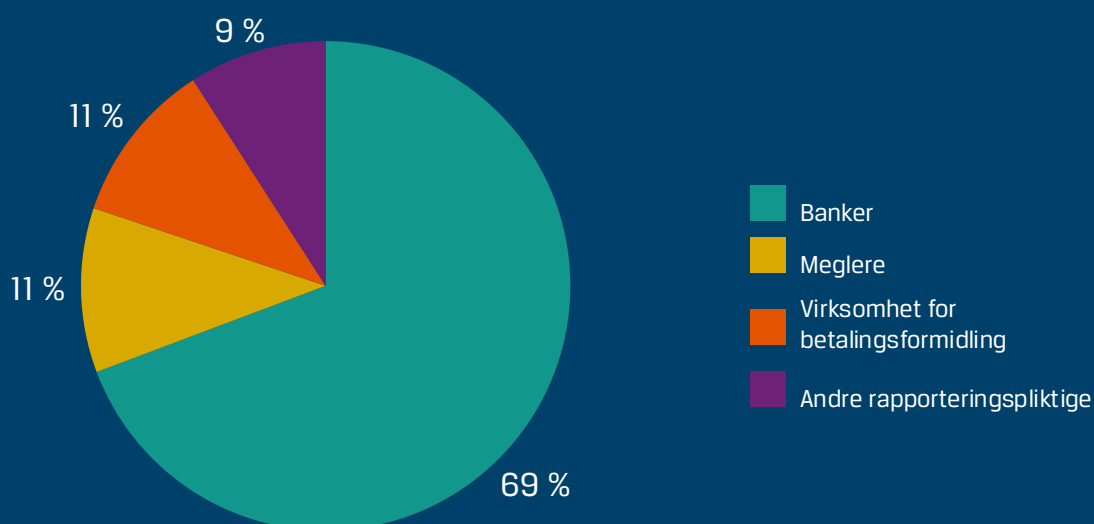
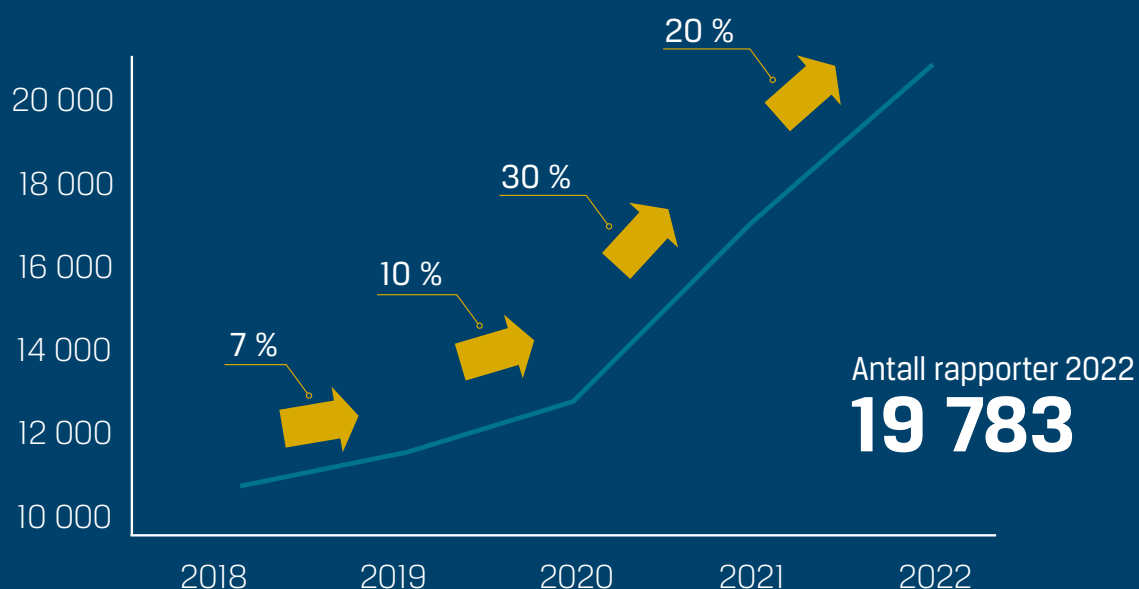
Godt samarbeid er som sagt viktig for å kunne håndtere disse utfordringene og truslene. I 2022 så vi en rekke positive ringvirkninger av slikt samarbeid. Fellesprosjekter og analyser, mer informasjonsutveksling og kompetanseoverføring er nøkkelen til å bekjempe de truslene samfunnet står overfor.

Jeg vil med dette benytte anledningen til å takke alle som har bidratt og bistått oss i et krevende år.

2022 – høydepunkter

Enheten for finansiell etterretning

MT-rapporter 2022

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Nasjonalt

OPS AT
Kontaktforum
Tilsyn
Kontrollmyndigheter

Internasjonalt

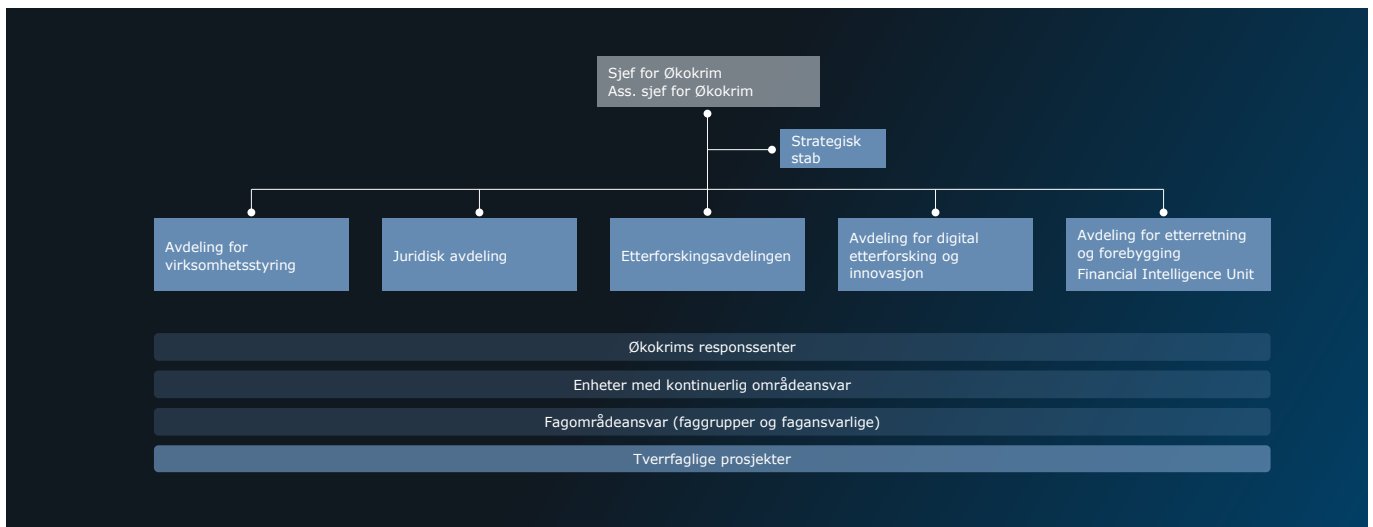
FATF
EGMONT Group of FIUs
EU FIUs Platform

Innhold

1. Innledning	5
1.1. Organiseringen av EFE på Økokrim	5
1.2. Rolle og funksjon.....	6
1.3. Prioriteringer og oppgaveløsning.....	6
2. Behandling av MT-rapporter	8
2.1. Ny skjemaløsning for innrapportering av mistenkelige forhold.....	8
3. Produksjon og aktivitet	10
3.1. Forbud mot gjennomføring av transaksjon.....	11
3.2. Sanksjoner	12
3.3. Internasjonal informasjonsutveksling	12
3.4. Mottatte og besvarte forespørsler	13
4. Operative og strategiske analyser.....	15
4.1. Operativ analyse	15
4.2. Strategisk analyse.....	26
5. Kunnskapsformidling og veiledninger	28
5.1. Første kvartal.....	28
5.2. Andre kvartal.....	28
5.3. Tredje kvartal	29
5.4. Fjerde kvartal	30
6. Nasjonalt samarbeid	31
6.1. Norsk politi	31
6.2. OPS AT	31
6.3. Kontaktforum	32
6.4. Tilsynsmyndigheter	32
6.5. Kontrollmyndigheter	33
7. Internasjonalt samarbeid	34
7.1. FATF.....	34
7.2. Egmont Group of FIUs	35
7.3. Internasjonal møtevirksomhet og deltakelse.....	35
8. Statistikk – MT-rapporter	36
8.1. Datagrunnlaget.....	36
8.2. Mottatte MT-rapporter	36
8.3. Virksomhetsgrupper som sender inn MT-rapporter	37
8.4. Meldere som sender inn MT-rapporter	38
8.5. Rapporteringstid.....	39
8.6. Grunnlagskoder	40
8.7. Kriminalitetsområder – Utviklingstrekk	41
8.8. Hvem blir rapportert?	46

1. Innledning

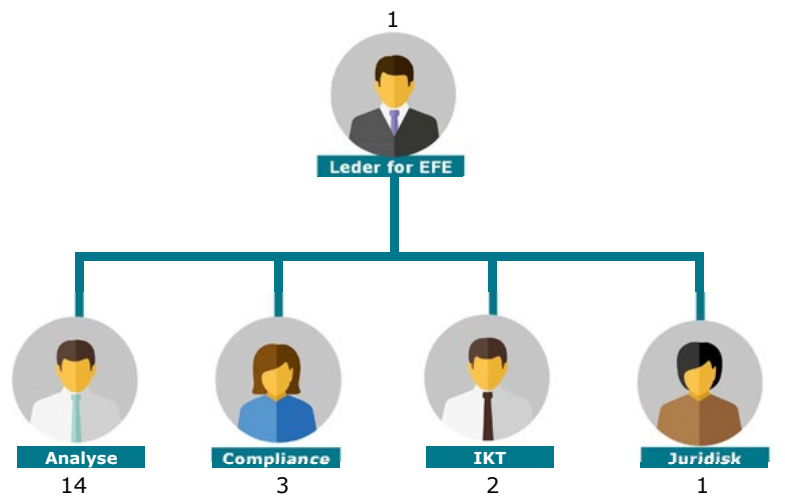

Figur 1: Organisasjonskart – Økokrim.

1.1. Organiseringen av EFE på Økokrim

Internasjonale anbefalinger, retningslinjer og lovverk pålegger landene som har forpliktet seg til å følge disse, å ha en FIU (Financial Intelligence Unit). Dette er en nasjonal enhet som inngår i det nasjonale arbeidet med å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering, jf. særlig artikkel 32 i EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv, og som skal jobbe både nasjonalt og internasjonalt. I Norge ivaretas denne rollen av Enheten for finansiell etterretning (EFE) ved Økokrim. EFE og fagmiljøene etterretning og forebygging utgjør Avdeling for etterretning og forebygging i Økokrim (se figur 1).

Ved utgangen av 2022 hadde EFE 20 ansatte, ca. to tredjedeler med oppgaver innenfor taktisk og operativ analysevirksomhet, resten innenfor oppfølging av rapporteringspliktige og internasjonalt samarbeid med andre lands FIU-er. De ansatte på EFE har primært bakgrunn fra politiet, skattemyndighetene, tollvesenet, finansnæringen og IKT-bransjen, og flere har juridisk kompetanse.

Figur 2: EFEs organisering.

1.2. Rolle og funksjon

Nasjonalt er EFEs primære funksjon å motta rapporter om mistenkelige forhold fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven, såkalte MT-rapporter. Informasjonen fra disse rapportene blir bearbeidet, beriket og analysert, og deretter formidlet til politi, tilsyns- og kontrollmyndigheter samt utenlandske samarbeidende tjenester.

En sentral oppgave for EFE er videre å utarbeide operative og strategiske etterretningsrapporter eller informasjonsprodukter som kan brukes av politiet og andre myndigheter for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

1.3. Prioriteringer og oppgaveløsning

Internasjonalt rammeverk:

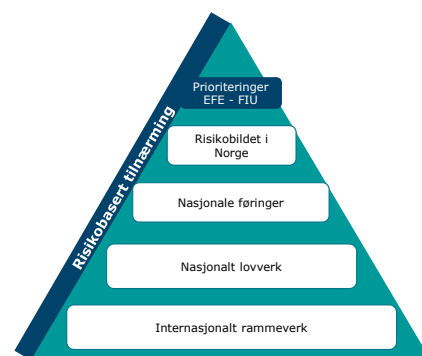
I tillegg til å utgjøre det rettslige fundamentet for virksomheten gir de internasjonale anbefalingene og direktivene også konkrete pålegg om funksjoner, oppgaver og roller m.m. som en FIU skal ivareta og fylle. Dette er oppgaver som EFE utfører, og som vi løpende måles på om vi oppfyller.

Nasjonalt lovverk – hvitvaskingsloven og politiregisterloven:

EFE er behandlingsansvarlig for hvitvaskingsregisteret Ask og skal blant annet sørge for at reglene om personvern og hjemlene for deling av informasjon o.l. følges i håndteringen av informasjonen som blir lagt inn og behandlet i registeret. I dette ligger også et ansvar for å gjennomføre sletting av data, behandle innsynsbegjæringer osv.

Et grunnleggende prinsipp er at EFEs aktiviteter, virksomhet og produksjon skal prioriteres ut fra risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering.

«Informasjonen fra MT-rapportene blir bearbeidet, beriket og analysert, og deretter formidlet til politi, tilsyns- og kontrollmyndigheter samt utenlandske samarbeidende tjenester.»

Figur 3: Prioriteringer – EFE.

Nasjonale føringer:

Regjeringen og øvrige myndigheter (blant annet politidirektøren og Riksadvokaten) har nasjonale satsinger og føringer som må hensyntas i produksjonen av både strategiske og taktiske analyser og produkter. Et eksempel er regjeringens satsning på arbeidslivskriminalitet (Akrim).

Risikobildet i Norge:

Nasjonale risikovurderinger, PSTs trusselvurderinger og andre nasjonale trussel- og risikovurderinger ligger også til grunn for våre beslutninger når vi prioriterer analyser og tildeling av ressurser til ulike oppgaver og forespørsler m.m.

Prioriteringer EFE-FIU:

I tillegg til elementene som er beskrevet over, har vi et særlig fokus på saker med inndragningspotensial, og vi prioriterer saker og områder hvor vår informasjon er særlig etterspurt og unik, og hvor vi ser at den kan utgjøre en vesentlig forskjell både når det gjelder forebygging og oppklaring av kriminalitet.

2. Behandling av MT-rapporter

MT-rapporter er som nevnt rapporter om mistenkelige forhold fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Rapportene kan gjelde både personer og foretak. Informasjonen fra MT-rapportene blir automatisk behandlet, beriket og kontrollert mot en rekke eksterne kilder og politiets registre. Ulike automatiske og manuelle prosesser brukes til å beslutte hvilke MT-rapporter, beriket med utfyllende informasjon, som skal brukes i ulike prosjekter og analyser. Dataløsningen vi i dag bruker, overfører automatisk informasjon fra rapportene til politiets etterretningssystem basert på gitte parametere og regler.

2.1. Ny skjema-løsning for innrapportering av mistenkelige forhold

Utvikling av et nytt og forbedret skjema for rapportering av mistenkelige forhold har vært en viktig og prioritert oppgave for EFE i 2022. Schrems II-dommen har vært et uavklart moment i denne sammenheng¹. Utover i 2022 ble det klart at Schrems II-dommen og bruken av amerikansk skytjeneste i Altinn 3.0 ble en større utfordring enn forventet. Det ble derfor gjennomført en risikovurdering av hvorvidt Altinn 3.0 kunne benyttes til vårt skjema og formål. Risikovurderingen ble utført i samarbeid med Politiets IT-enhet med spesielt fokus på innholdet i rapportene. Risikoanalysen konkluderte med at bruken av amerikansk skytjeneste innebar både risikoer og utfordringer vedrørende overføring av personopplysninger til land utenfor EU/EØS, men aller mest en ikke ubetydelig og uakseptabel risiko for utlevering av informasjon i henhold til amerikansk etterretningslovgivning. I lys av informasjonens spesielt sensitive karakter (mistanke om hvitvasking, terrorfinansiering og spredning av masseødeleggelsesvåpen) vil konsekvensen av en slik utlevering kunne være svært alvorlig både for enkeltpersoner, virksomheter, norsk politi og norske interesser. Vurderingene og anbefalingene fra risikovurderingen ble tatt til følge, og det ble besluttet å avslutte utviklingen av et nytt rapporteringsskjema på Altinn 3.0. Sammen med Politiets IT-enhet ser vi nå på andre utviklingsmuligheter for rapporteringsløsningen. Inntil rapporteringen er over på ny løsning, vil ikke dette berøre Økokrims eksisterende tjeneste for innrapportering i Altinn.

¹ <https://www.digdir.no/handlingsplanen/hva-er-schrems-ii-dommen/2581>.

Rapporteringpliktige jf. § 4 i hvvl.

Revisorer
Advokater

Banker
Eiendomsmeglere

Kryptoforhandlere
Regnskapsførere

Forsikringselskaper
Betalingsformidlere

Undersøkelsesplikt jf. § 25 i hvvl.

Mistenkelige forhold som kan ha tilknytning
til hvitvasking eller terrorfinansiering

Rapporteringsplikt jf. § 26 i hvvl.

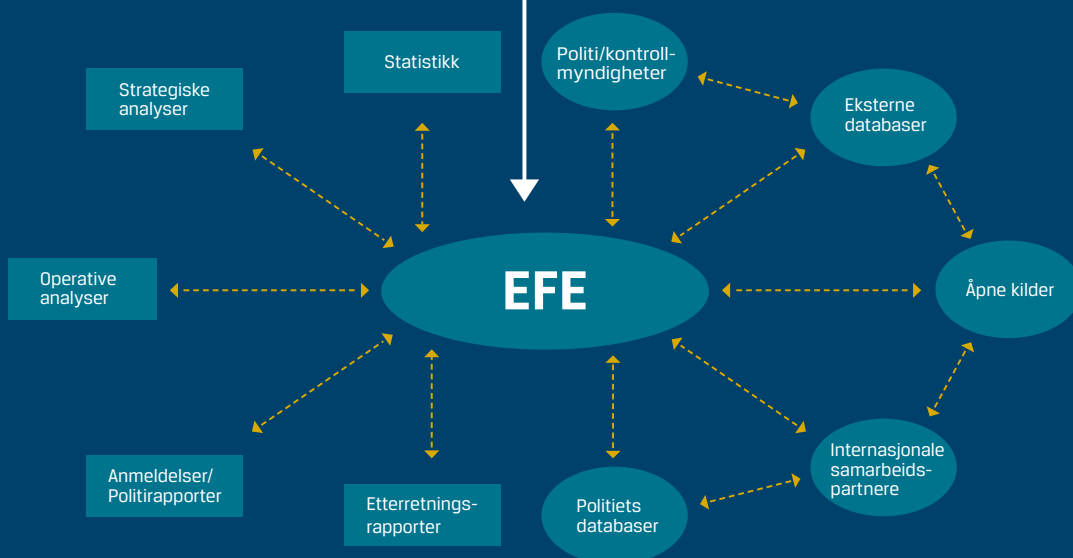

NB: MT-rapport er ikke en anmeldelse

MT-rapport som informasjonsgrunnlag

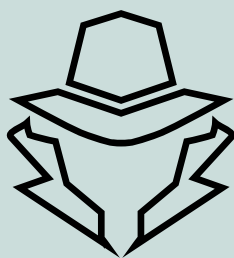
Behandling av intern og ekstern informasjon

3. Produksjon og aktivitet

Tidligere kjent for politiet

**Kjent:
8 426**

**IKKE kjent:
8 270**

Statistikken viser at litt over halvparten av personene ikke var registrert i politiets registre før de ble rapportert til økokrim i 2022. Gjennom hvitvaskingsregimet fanges opp informasjon om personer som politiet for øvrig.

En sentral oppgave ved EFE er å behandle, bearbeide og berike informasjonen mottatt i MT-rapporter. Informasjonen blir vurdert og primært formidlet til bruk i politiets straffesaksbehandling og ved inndragning. Informasjonen formidles også til særorganer, tilsyns- og kontrollmyndigheter og andre FIU-er. Hvilket format og produkt som lages og formidles, avhenger både av hvem som skal motta informasjonen, og hva denne skal brukes til.

Tabell 1 viser produkter formidlet til politiet, kontrollmyndigheter og utenlandske FIU-er i 2022. Produkter kan være etterretningsrapporter, svar på forespørsler og annen informasjonsutveksling. Et produkt kan inneholde data og informasjon fra flere MT-rapporter og fra interne/eksterne kilder.

SUM	1 181
Politiet	989
Kontrollmyndighetene	107
Utenlandske FIU-er	84

Tabell 1: Produkter formidlet i 2022.

EFE formidler beriket informasjon løpende til politiets etterretningsregister fra innsendte MT-rapporter. Tabell 2 viser informasjon EFE har formidlet på antall ulike privatpersoner og organisasjoner til politiets etterretningsregister i 2022.

Privatpersoner	4 606
Organisasjoner	201

Tabell 2: Informasjon formidlet på antall ulike privatpersoner og organisasjoner².

² Totalt har EFE formidlet informasjon om 40 902 privatpersoner og 1925 organisasjoner til politiets etterretningsregister. pr. 01.01.2023. Privatpersoner og organisasjoner slettes løpende fra etterretningsregisteret etter lovpålagt krav om sletting.

Formålet med det midlertidige forbudet og dermed stansingen av transaksjonen er at EFE skal få tid til å kontakte politiet for deres vurdering av om etterforskning skal iverksettes, og om det er nødvendig å sikre transaksjonsbeløpet midlertidig som ledd i en eventuell straffesak.

3.1. Forbud mot gjennomføring av transaksjon

EFE kan i særlige tilfeller forby gjennomføring av en transaksjon, jf. hvitvaskingsloven § 27. De fleste forbud initieres ved at EFE mottar informasjon fra rapporteringspliktige om forhold som tilsier at en transaksjon bør stanses. En slik henvendelse innebærer ikke at den rapporteringspliktige ber om at transaksjonen skal stanses, men er en underretning til EFE om at det foreligger særskilte forhold som hjemler bruk av forbud etter hvitvaskingsloven § 27. Når EFE forbyr gjennomføring av en transaksjon, effekteres forbudet ved at den rapporteringspliktige stanser transaksjonen. Lovens ordlyd angir at muligheten for å nedlegge et slikt forbud er en unntaksbestemmelse, ikke en hovedregel.

Formålet med forbud mot gjennomføring av transaksjon

Formålet med det midlertidige forbudet og dermed stansingen av transaksjonen er at EFE skal få tid til å kontakte politiet for deres vurdering av om etterforskning skal iverksettes, og om det er nødvendig å sikre transaksjonsbeløpet midlertidig som ledd i en eventuell straffesak, i form av beslag eller heftelse³. Dette er særlig viktig med tanke på å kunne sikre midler for en senere inndragning. Et forbud vil også kunne gi en mulighet til å stanse en straffbar handling før den fullbyrdes.

I 2022 mottok EFE 100 henvendelser fra rapporteringspliktige om tilfeller hvor det kunne være aktuelt med forbud mot gjennomføring av transaksjon. 35 av transaksjonene ble stanset.

Forbud mot gjennomføring av transaksjon	2020	2021	2022
Antall forespørsler om stans av transaksjon:	62	62	100
Antall transaksjoner stanset:	28	16	35
Totalt beløp stanset	kr 24 536 763	kr 30 915 031	kr 38 901 231

Tabell 3: Forbud mot gjennomføring av transaksjon i perioden 2020–2022.

Forbud mot gjennomføring av transaksjoner er et inngripende tiltak, og EFE gjør grundige vurderinger før et slikt forbud besluttet. Et viktig ledd i disse vurderingene er å undersøke hvorvidt politiet vil sikre midlene som ledd i en straffesak. Det kan også være aktuelt at man beslutter et forbud i påvente av en rettsanmodning fra et annet land. I noen tilfeller vil konklusjonen kunne bli at beslutningen vil være uforholdsmessig, at vilkårene ikke er oppfylt, eller at den rapporteringspliktige bør utføre ytterli-

³ Når EFE beslutter forbud og transaksjonen stanses, er dette ikke et straffeproses-suelt beslag eller en heftelse.

gere kundetiltak slik at man får tilstrekkelig med informasjon til å vurdere en beslutning om forbud.

Vår erfaring er at en rekke rapporteringspliktige i større grad enn tidligere anvender hjemlene de selv har i hvitvaskingsforskriften § 4-13 og 4-14 til ikke å gjennomføre transaksjoner, og at det i mange av disse tilfellene derfor ikke blir aktuelt for EFE å beslutte forbud mot gjennomføring av transaksjon etter hvitvaskingslovens § 27.

3.2. Sanksjoner

Russlands fullskala invasjon av Ukraina i februar 2022 endret fundamentalt den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa. Som en konsekvens av Norges endrede økonomiske og diplomatiske forhold til Russland er det blitt stilt enda strengere krav til de rapporteringspliktige, som siden krigens utbrudd løpende har måtte forholde seg til og etterleve nye sanksjonspakker (restriktive tiltak) innført i norsk rett.

Hvitvaskingsregelverket og sanksjonsregelverket er to selvstendige regelverk med ulike rapporteringsløp. De rapporteringspliktige har likevel en selvstendig plikt til å vurdere om identifiserte forhold og iverksatte tiltak i sanksjonssporet også utløser en undersøkelses- og rapporteringsplikt etter hvitvaskingslovens §§ 25 og 26.

EFEs erfaringer fra 2022 viser at mange rapporteringspliktige har vært sitt samfunnsansvar bevisst og lagt ned en betydelig innsats i å identifisere og rapportere mistenkelige forhold som kan knyttes til de forsterkede sanksjonene mot Russland. Mange av de innrapporterte forholdene er sammensatte, og kan omfatte både potensielle sanksjonsomgåelser og mulige hvitvaskingshandlinger. Foruten at det bidrar til ren forebygging og bekjempelse av hvitvaskingskriminalitet, er slik informasjon fra de rapporteringspliktige også viktig for å tegne et bedre bilde av hvordan krigen i Ukraina påvirker norsk kriminalitetsutvikling, samtidig som det setter politiet bedre i stand til å fange opp nye trender og moduser for hvordan sanksjoner potensielt kan omgås.

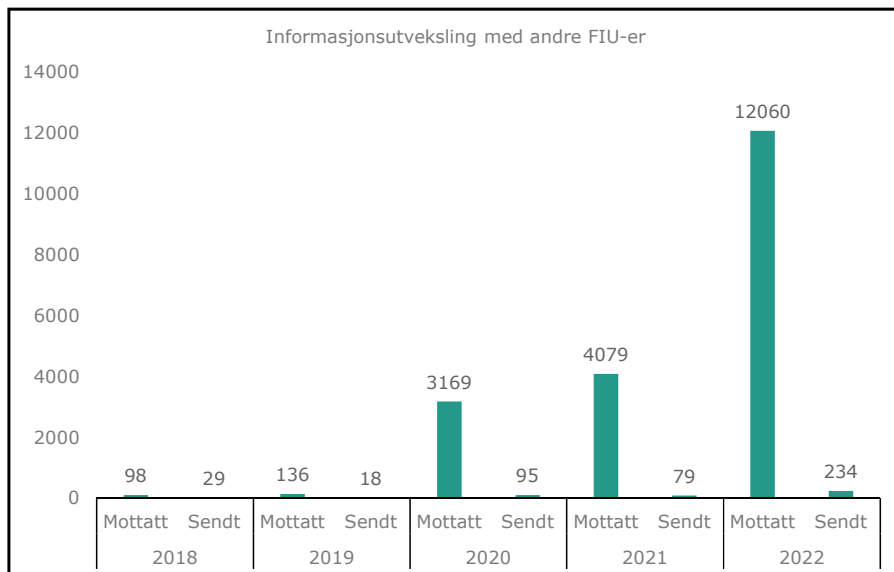
3.3. Internasjonal informasjonsutveksling

De siste tre årene har EFE økt sin informasjonsutveksling med andre FIU-er, og mengden mottatt informasjon økte signifikant i 2022. Dette gjelder særlig informasjon fra FIU-er i EU og EØS (se figur 4). Informasjonen som EFE mottar fra andre FIU-er, er hovedsakelig XBR⁴-rapporter, som gjelder spesifikke transaksjoner på tvers av grenser, og

4 XBR = cross border report.

XBD er MT-rapporter som et lands FIU mottar, men som også kan være relevant for andre land, blant annet Norge.

XBR er tilfellene der en rapporteringspliktig sender en MT-rapport til den nasjonale FIU i sitt land, mens tjenesten er utøvd i et annet land. FIU-en som mottar en slik MT-rapport, skal uten opphold videresende MT-rapporten til FIU-en i landet hvor tjenesten er levert.

Figur 4: Antall informasjon sendt og mottatt til andre FIU-er.

XBD⁵-rapporter, som distribuerer relevant informasjon til flere land, se faktaboks.^{6,7} I 2022 mottok EFE 10 456 XBD- og 1 471 XBR-rapporter.

Økningen i både XBD og XBR skyldes i hovedsak automatisk genererte rapporter fra FIU-er i EU og EØS. EU-kommisjonen koordinerer samarbeidet mellom EU-FIU-ene gjennom «EU FIU Platform». EØS-FIU-ene, inkludert Norge, deltar også i dette samarbeidet.

Med EU-kommisjonens innsats for å styrke den internasjonale informasjonsutvekslingen, og et styrket europeisk samarbeid for øvrig, er det sannsynlig at informasjonsstrømmen fra andre FIU-er vil fortsette å øke. Da vil man i større omfang kunne avdekke straffbare forhold tilknyttet hvitvasking og terrorfinansiering, og dette vil også ha en større betydning i kampen mot grensekryssende kriminalitet.

3.4. Mottatte og besvarte forespørsler

EFE har omfattende kontakt med nasjonale og internasjonale aktører. I 2022 mottok EFE 686 forespørsler og besvarte 653. En forespørsel innebærer at avsender har et informasjonsbehov som man ønsker at

5 XBD = cross border dissemination.

6 Formidling av informasjon mellom FIU-ene i EU/EØS er en direktivforpliktelse, og EU-kommisjonen monitorerer hvorvidt FIU-ene overholder denne forpliktelsen. FIU-ene i EØS har ikke denne forpliktelsen overfor Kommisjonen, men de monitoreres likevel på samme måte som EUs FIU-er.

7 Den resterende informasjonen EFE mottar, er informasjon eller analyser som kan være relevante for et annet land, inklusive land utenfor EU/EØS. Informasjonen skiller seg fra XBD og XBR ved at informasjonen er beriket utover selve MT-rapporten.

EFE skal besvare. Forespørslene kommer oftest fra politiet og kontrollmyndighetene, som ønsker informasjon på personer eller organisasjoner registrert i hvitvaskingsregisteret. De resterende forespørslene er fra andre FIU-er.

De 33 ubesvarte forespørslene er hovedsakelig forespørsler fra norsk politi der det fremdeles pågår informasjonsinnhenting. Disse vil bli besvart i 2023. I de tilfellene hvor EFE innhenter informasjon fra andre FIU-er, må den utenlandske FIU-en svare EFE før informasjonen kan formidles til norsk politi.

Mottatte forespørsler	2022
Politi	570
Utenlandsk FIU	72
Kontrollmyndighet	44

Tabell 4: Mottatte forespørsler i 2022.

I 2022 sendte EFE 221 forespørsler om informasjon til 67 forskjellige FIU-er. 200 av disse har man mottatt svar på, mens det ventes svar på de resterende 21. I samme periode mottok EFE 72 forespørsler om informasjon fra andre lands FIU-er, hovedsakelig gjennom EUs krypterte FIU-nett: EU FIU.net. 60 av de 72 er besvart, mens 9 ikke ble besvart på grunn av mangler ved forespørselen,⁸ og 3 blir besvart i 2023. I tillegg ble det mottatt én forespørsel ved utgangen av 2021 som ble besvart i 2022.

Forespørsler om informasjon fra og andre lands FIU-er	2018	2019	2020	2021	2022
Mottatt forespørsel	88	91	61	68	72
Sendt svar	97	84	63	70	61
Sendt forespørsel	60	87	70	194	221
Mottatt svar	62	96	60	182	218

Tabell 5: Forespørsler om informasjon til og fra andre lands FIU-er.

Antall forespørsler EFE sender til andre FIU-er, har økt med 268 prosent siden 2018. Dette skyldes økt samarbeid med politidistriktene og promotering om mulighetene for å innhente informasjon gjennom internasjonalt samarbeid.

⁸ Som regel gjelder dette manglende bakgrunnsinformasjon, hvor EFE ikke har mottatt dette tross anmodning.

4. Operative og strategiske analyser

I henhold til FATFs anbefaling nr. 29 skal en FIU utarbeide analyser på bakgrunn av mottatt informasjon. EFE har tilgang på informasjon fra det meste av politiets kilder og systemer, men har også en særlig tilgang på ytterligere informasjon i form av det som rapporteres inn med MT-rapportene. Basert på den informasjonen de besitter om personer og foretak, skal EFE som FIU levere følgende typer analyser:

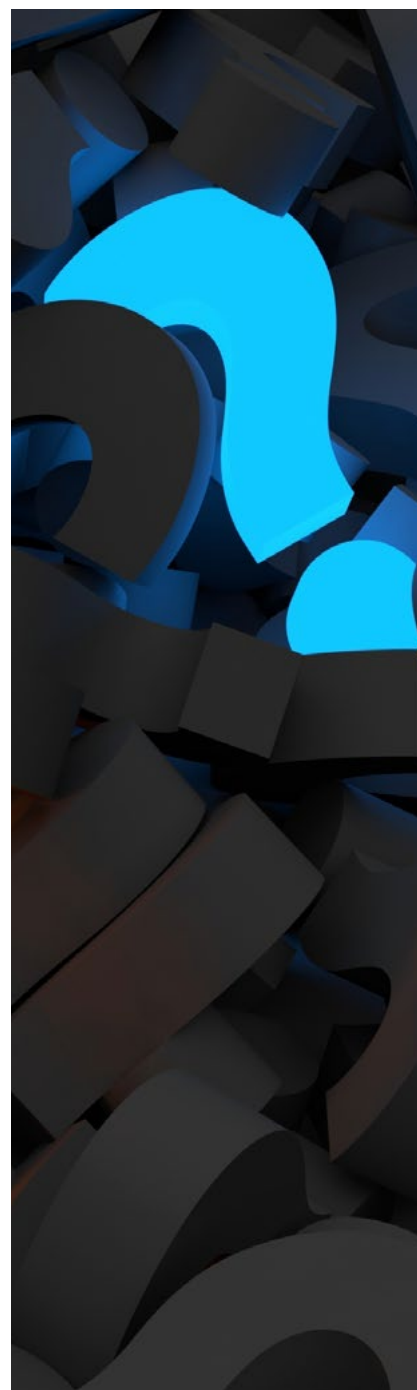
- Operativ analyse
- Strategisk analyse

Ved operativ analyse benyttes informasjonen for å identifisere spesifikke mål (personer, eiendeler, kriminelle nettverk, foreninger osv.). Formålet er å følge sporet av bestemte aktiviteter eller transaksjoner og fastslå koblinger mellom disse og utbytte av straffbare handlinger eller finansiering av terror.

I strategiske analyser benyttes informasjonen, inkludert informasjon levert av andre offentlige myndigheter, til å avdekke trender og mønstre innen hvitvasking og finansiering av terror. Informasjonen benyttes av FIU-en eller andre statlige enheter for å fastslå trusler og sårbarheter relatert til hvitvasking og finansiering av terror.

4.1. Operativ analyse

Dette kapitlet tar for seg et utvalg analyser EFE har levert i 2022. Informasjonen fra de rapporteringspliktige har vært avgjørende og har bidratt til å avdekke mistenkelige forhold i et variert spekter av kriminalitetsområder og gjort politiet oppmerksom på personer og organisasjoner som har vært ukjente for politiet. Noen er eksempler på analyser der en enkel MT-rapport har gitt avgjørende informasjon i kombinasjon med andre tilgjengelige informasjonskilder, mens andre eksempler viser analyser der flere MT-rapporter fra ulike rapporteringspliktige sammen har vært med på å avdekke alvorlig kriminalitet ved å bidra med informasjon om et nettverk eller en modus. En viktig oppgave vil være å berike og formidle informasjonen i relevante former/produkter og kanaler videre til aktører nasjonalt og internasjonalt, som politi, særorgan, tilsyn og kontrolltater. Prioritering og oppgaveløsning etter en risikobasert vurdering må sees i sammenheng med 1.1.2.

Modus

Midlene fra straffbare handlinger spres på ulike områder for å kunne hvitvaske og tilsløre midlenes opprinnelse. Overføringer til utlandet og kjøp av ulike formuesgoder er blant metodene som benyttes.

Økt rapportering fra eiendomsmeglere har gitt større oversikt over hvilke muligheter man har til hvitvasking via eiendom, og hvilken risiko dette utgjør. Utbyttet tilsløres ved at det plasseres ved kjøp av eiendom, og reelt eierskap holdes skjult. Dette skjer eksempelvis ved bruk av stråmenn, blanco-skjøter eller opprettelse av fiktiv pant i eiendommen.

4.1.1. Hvitvasking

Hvitvasking av utbytte ved investeringsbedrageri

I en investeringsbedragerisak med minst 40 millioner kroner i utbytte ble de ansvarlige dømt i tingretten til straff, rettighetstap, erstatning og inndragning. Økokrim har arbeidet med å spore og ta beslag eller hefte i verdier for å dekke inndragnings- og erstatningskrav. EFE har bidratt i kartleggingen av finansielle spor for å kunne inndra utbytte. Informasjon sammenstilt fra MT-rapporter og pålegg om utlevering fra flere rapporteringspliktige banker og eiendomsmeglere ga etterforskningen nye opplysninger man til da ikke hadde vært kjent med.

Det ble også besluttet et forbud mot gjennomføring av en transaksjon etter henvendelse fra en rapporteringspliktig bank. De bidro med meget god oppfølging og tilleggsinformasjon, noe som førte til at det ble tatt hefte i deler av verdiene til sikring av inndragning. Informasjonen fra EFE ga også grunnlag for ransaking og sikring av verdier.

Profesjonelle hvitvaskingsaktører og organiserte kriminelle nettverk

Flere rapporteringspliktige har levert MT-rapporter som har gjort det mulig å avdekke finansielle spor etter en antatt profesjonell hvitvasker. EFE mistenker at denne personen har hvitvasket minst 40 millioner kroner som sannsynligvis er utbytte fra profittmotivert kriminalitet begått av flere organiserte kriminelle nettverk. Utbyttet plasseres i eiendom ved bruk av «stråmenn», blanco-skjøter og kjøp av aksjer i eiendomsselskaper som står registrert på andre. I tillegg plasseres utbyttet i fordringer til andre gjennom utlånsvirksomhet. Det er også avdekket skatte- og avgiftsunndragelser fra omsetning av formuesgoder og ulovlig privat utlånspraksis.

Informasjonen fra de rapporteringspliktige har i denne saken vært viktig for å avdekke den kompliserte strukturen og transaksjonsmønstrene i det som fremstår som svært organisert kriminalitet med bruk av flere ulike metoder for å splitte opp og blande midlene med lovlige midler. Ulike rapporteringspliktige har gitt EFE muligheten til å følge finansielle spor som ikke er kjent i andre kilder/registre.

Salg og eksport av anleggsmaskiner der midlenes opphav og maskinenes sluttmottaker og endestinasjon var ukjent

EFE ble informert om en bedriftskunde som solgte anleggsmaskiner til en utenlandsk part. Kunden ønsket å eksportere maskinene ut av Norge. En mellommann tok seg av det praktiske ved handelen fra kjøperens side, men oppgjøret kom fra kontoen til en tredjepart / utenlandsk part med forretningsdrift i blant annet Midtøsten.

Den rapporteringspliktige bidro med relevant informasjon og etterrapporterte ytterligere opplysninger ut fra definerte informasjonsbehov. EFE jobbet videre med saken og formidlet informasjonen til rette myndighet for videre undersøkelser av salget og maskinenes sluttdestinasjon, og for å undersøke om forholdet kunne anses som mulig brudd eller omgåelse på blant annet internasjonale sanksjoner og eksportkontroll.

4.1.2. Arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet – skjult under utvandret identitet

EFE mottok et betydelig antall MT-rapporter fra flere banker om en person som tidligere var utvandret til et annet skandinavisk land. Personen ble registrert som innvandret til Norge vinteren 2021, og etter det mottok EFE over 20 MT-rapporter på denne personen. I 2022 ble det opprettet et enkeltpersonsforetak innen renovering der mannen var oppført som innehaver. Etter hyppige rapporteringer over en relativt kort tidsperiode opprettet EFE et prosjekt for å kartlegge mannens aktivitet. Det viste seg at selskapet mottok store innbetalinger fra privatpersoner og ulike borettslag. På kort tid hadde mannen mottatt flere innbetalinger til i alt 17 ulike konti som syntes å være tilknyttet virksomheten. Det var registrert store innbetalinger på til sammen over 10 millioner kroner på personens konti, men ingen betaling av skatter eller avgifter knyttet til kontiene.

Midlene ble raskt overført til utlandet via betalingsformidlere og ved utbetalinger til privatpersoner. Det ble registrert kontantuttak og kjøp av formuesgoder som gull, klokker, biler m.m. Aktiviteten fremstår som forsøk på å skjule eller hvitvaske midlene.

Mannen skal ha bodd i utlandet de siste 20 årene, og kan knyttes til et kriminelt miljø. Dette miljøet er kjent for å drive med arbeidslivskriminalitet. EFE har informasjon som kan tyde på at det er andre personer som operer under dekke av mannens identitet. EFE har formidlet informasjon til norsk politi og skattemyndighetene.

4.1.3. Seksuallovbrudd mot barn

På dette området har målsetningen for vår produksjon vært å opprette straffesaker i samarbeid med Kripos og politidistriktene. EFE har i 2022 bidratt med informasjon som direkte eller indirekte har resultert i flere domfellelser.

Modus

Misbruk av andres identitet har utpekt seg i 2022 i forbindelse med arbeidslivskriminalitet. Det ble opprettet både foretak og konti på familiemedlemmer, utenlandske personer, ressursvake personer, men ble styrt hovedsakelig av bankmenn.

Store midler relatert til virksomhet går inn på kontiene på meget kort tid, for så å gå ut igjen meget raskt. Transaksjonene som fremstår som ren skjuling/hvitvasking av midlene.

Seksuallovbrudd mot barn – kjøp av seksualisert materiale fra mindreårige

EFE mottok en melding som gjaldt en mann i 50-årene som overførte penger til en mindreårig jente. Flere faktorer indikerte kjøp av seksualisert materiale. Mannen var ikke kjent av politiet fra tidligere, og det var derfor avgjørende at EFE mottok denne informasjonen. Informasjon fra MT-rapporten og utleveringspålegg avdekket at mannen sendte penger til flere mindreårige i alderen 12–17 år ved transaksjonstidspunktet. Jentene var bosatt på ulike steder i landet. Overføringene bestod av varierende småbeløp under 200 kroner. EFE innhentet også ytterligere informasjon som avdekket overføringer til utlandet som mistenkes å være kjøp av overgrepsmateriale. Informasjonen ble formidlet til politiet, og førte til anmeldelse av mannen.

Seksuallovbrudd mot barn – kjøp av overgrepsmateriale

En rapporteringspliktig betalingsformidler rapporterte om mistenkelige overføringer fra en mann i Midt-Norge til personer på Filippinene. Saken gjaldt i utgangspunktet få transaksjoner og et lite antall mottakere, men bakgrunnen til mannen viste seg å være svært relevant. Mannen var nylig løslatt etter soning av en dom for seksuallovbrudd samt fysiske overgrep. EFE samarbeidet med lokalt politi og flere rapporteringspliktige for å analysere og kartlegge mannens transaksjonsmønstre. På bakgrunn av informasjonen ble det opprettet en anmeldelse i saken, politiet gikk til aksjon, og mannen ble varetektsfengslet. Det ble gjort funn av overgrepssbilder på mannens dataenheter, og saken endte med fengselsdom.

4.1.4. Bedragerier

Direktørsvindel

I 2022 ble et norsk børsnotert selskap utsatt for et omfattende bedrageri. 17 millioner USD var overført fra selskapet gjennom direktørsvindel. Selve svindelen utspilte seg i utlandet da utbetalingen var foretatt i en av selskapets avdelinger i Asia. Denne avdelingen utførte betalingen i god tro om at transaksjonsordren var gitt av ledelsen i Norge. I denne saken bidro EFE med å innhente finansielle spor gjennom FIU-enes internasjonale samhandlingsnettverk Egmont Group. EFE sendte forespørsler til FIU-en i mottakerlandet for transaksjonene, og svarene ga nyttig etterretningsinformasjon om tilsløringen av utbyttet. Det ble avdekket at midlene fra svindelen ble delt opp i over 60 transaksjoner. Likeledes ble det avdekket hvor midlene tilslutt havnet, og hvem som hadde kontroll over selskapene der midlene ble plassert.

Modus

Sexutpressing forekommer ved bedrageri og utpressing på Tik Tok og andre sosiale medier. Det starter gjerne med at offeret kontaktes over en videosamtale og inviteres til prat/flørt før samtalen går over i seksuell aktivitet. I etterkant blir offeret over tid truet med at seksualiserte bilder vil bli publisert på sosiale medier dersom utpresserne ikke mottar betaling av ulike beløp.

EFE er kjent med privatpersoner som har betalt over 300 000 kroner i slike bedragrier.

Dette er en type kriminalitet som kan få fatale følger for de som utsettes for dette.

Bedrageri

EFE ble gjennom rapportering av mistenkelige forhold gjort kjent med en mulig falsk innsamlingsaksjon på Nordvestlandet der bedrageren hadde oppgitt at de innsamlede midlene skulle sendes til ofrene for krigen i Ukraina. Realiteten tyder imidlertid på at bedrageren beholdt storparten (over 90 %) av midlene selv, og brukte dem blant annet til nedbetaling av private lån. Innsamlingsaksjonene annonserte bedrageren på kontoer på sosiale medier som vedkommende brukte privat, og kontoer registrert på et foretak som bedrageren eide/drev.

Informasjonen ble analysert og beriket for deretter å bli formidlet som etterretningsinformasjon til lokalt politi og særorgan. Slik informasjon brukes også for å svare ut nasjonale prioriterte etterretningsbehov i arbeidet med det nasjonale situasjonsbildet vedrørende effekten krigen i Ukraina får på samfunnet og kriminalitetsutviklingen i Norge.

4.1.5. Terrorfinansiering

Terrorfinansiering i hvitvaskingslovens forstand sammenfaller med handlinger beskrevet som terrorfinansiering i straffeloven § 135 eller finansiering som beskrevet i straffeloven § 136 a), jf. § 2 a). Terrorfinansiering er handlingen som består i å skaffe eller gi økonomisk støtte til terrorister eller terrororganisasjoner. Målet er ikke profitt i seg selv, men finansiering av en annen straffbar handling, selve terrorhandlingen. Terrorfinansiering gjør det mulig for terrorister å utføre planlagte angrep og aktiviteter som ellers ville vært vanskelig å finansiere. Finansiering er dermed en viktig faktor i terroraktiviteter, og rapporteringspliktige kan, ved å innrapportere MT-rapporter, derfor bidra ikke bare til å forebygge og bekjempe terrorfinansiering som sådan, men også til å forebygge terrorrelaterte saker. EFE har et tett samarbeid med PST og videreformidler årlig mye informasjon fra MT-rapporter til PST.

I november 2022 publiserte Økokrim og PST, på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet, en ny «Nasjonal risikovurdering hvitvasking og terrorfinansiering» (NRA). Informasjon fra MT-rapporter er en viktig del av datagrunnlaget for utarbeidelse av rapporten. Den nye risikovurderingen inneholder flere fenomen- og trendbeskrivelser knyttet til terrorfinansiering.

Betalingsformidling uten konsesjon – «hawala»

EFE har mottatt informasjon om flere privatpersoner som mistenkes å drive betalingsformidling gjennom private kontoer uten konsesjon, noe som representerer en særlig stor risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Modus

Kjærlighetsbedrageri der nordmenn via nettet kommer i kontakt med aktører som utgir seg for å være krigsofre som trenger økonomisk støtte for å komme seg til Norge.

Falske innsamlingsaksjoner der formålet oppgis å være innsamling for å støtte ofrene i en krig, men der hele eller deler av de innsamlede midlene heller syntes å gå til innsamlers personlige interesser.

Nye betalingstjenester blir benyttet til bedragerier, og ofrene er ofte sosialt sårbare (eldre, enker, enke-menn). Midlene flyttes ofte ut av Norge til utenlandske neobanker eller utenlandske kryptoplattformer.

Personer kan ha mottatt opptil flere hundre transaksjoner og kontantinnskudd av beløp på opptil til flere titusener kroner. Enkeltpersoner i disse nettverkene har i løpet av få år utført overføringer på til sammen flere millioner norske kroner og har over tid etablert seg som profesjonelle hawala-agenter med særlige kunnskaper om pengeoverføringer mellom Norge og utpekte høyrisikoland eller land der alminnelige bank- og finansielle tjenester er underlagt internasjonale finansielle sanksjoner.

Disse miljøene bruker i økende grad ulike sosiale medier for å komme i kontakt med hverandre i den hensikt å samordne flytting av midler fra Norge.

EFE har mottatt en rekke MT-rapporter om slik aktivitet, og vil med disse opplysningene kunne identifisere nye aktører og nettverk og se nye mønstre og trender, som igjen viderefordles til relevante mottakere.

Transaksjonsflyt fra aktør med knytninger til terrororganisasjon

EFE ble gjort kjent med et mistenkelig forhold der en aktør over tid gradvis hadde endret bruken av sitt kundeforhold hos en rapporteringspliktig bankforbindelse. Banken reagerte blant annet på en endring i omfanget av kontantinnskudd og pengeoverføringer, som ikke samsvarte med kundens egne opplysninger om bruken av tjenester i kundeforholdet. I tillegg ble det identifisert at kunden begynte å bruke en nettbasert betalingsformidler som kunden ikke tidligere hadde benyttet for utenlandsoverføringer. Selv om totalsummen av innskudd og pengeoverføringer ikke utgjorde noe høyt beløp, valgte banken likevel å foreta en kundekontroll. Kundens respons på bankens kundekontroll forsterket deres mistanker, og resulterte i at de sendte inn en MT-rapport.

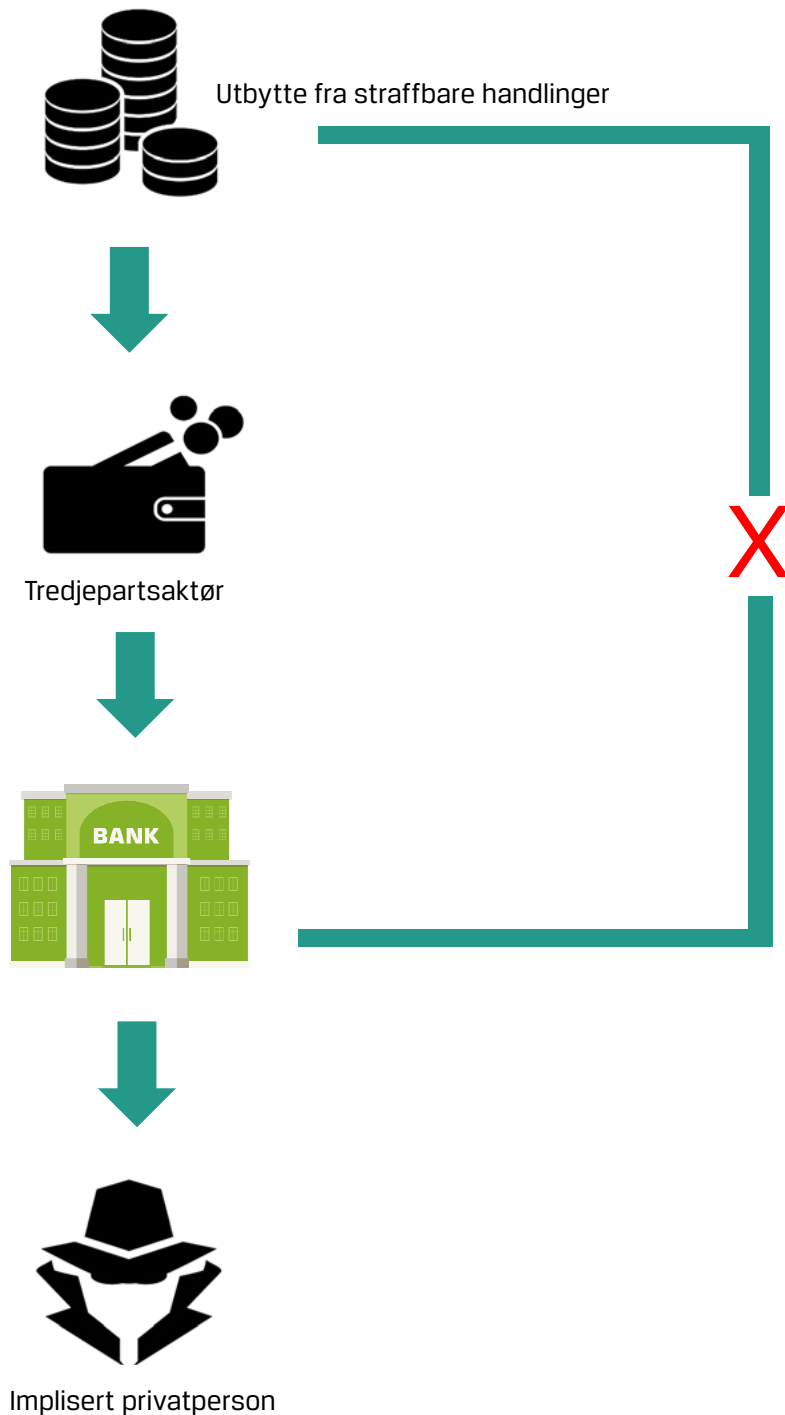
EFE beriket og analyserte informasjonen i den aktuelle MT-rapporten og avdekket blant annet at det flere utenlandske politi- og sikkerhetstjenester var bekymret for at personen kunne være tilknyttet en terrororganisasjon. Analysen ble viderefordlet rette mottaker for videre vurdering og analyse.

4.1.6. Trender

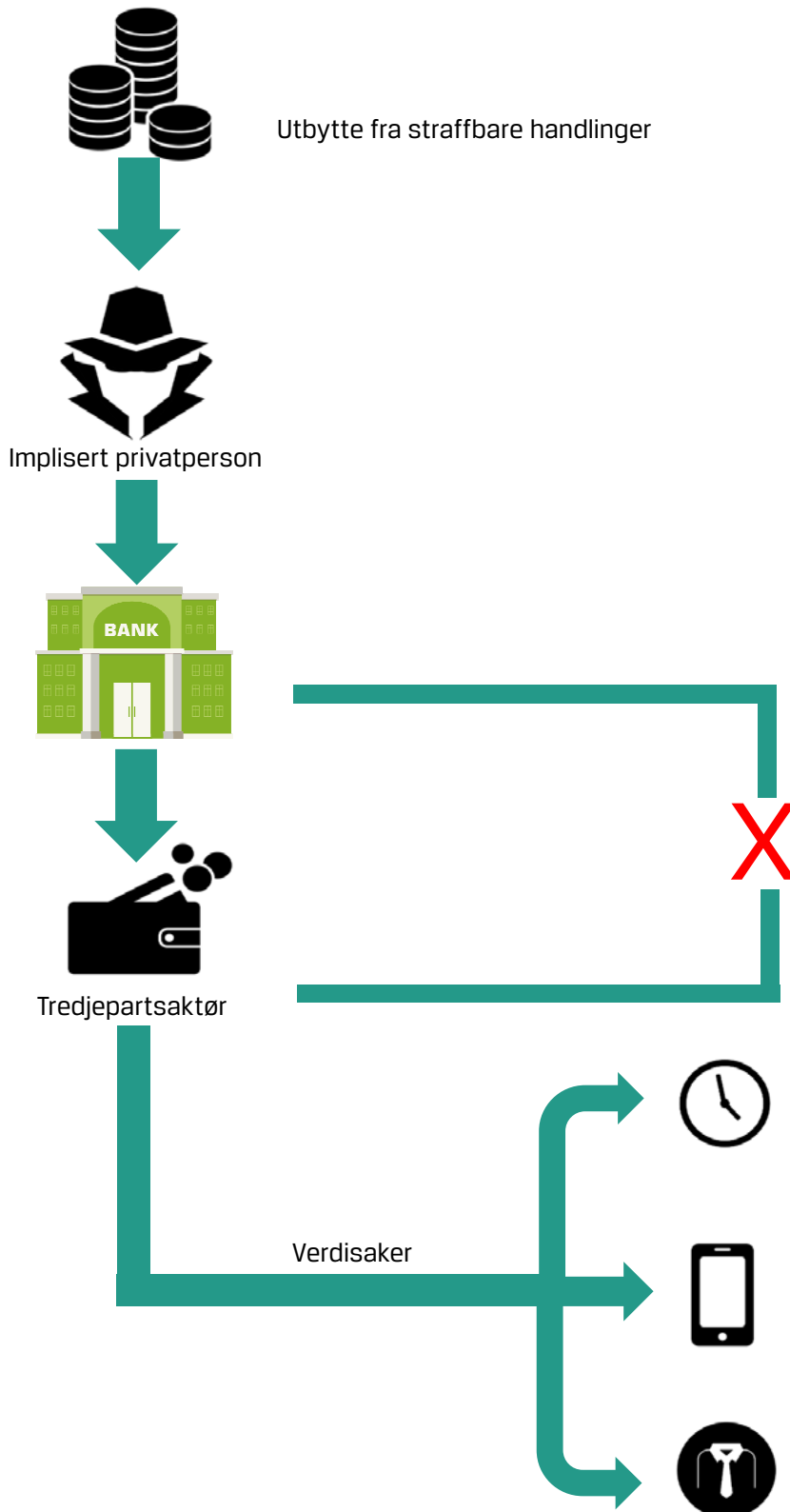
Følgende delkapittel viser de hyppigst observerte modusene i 2022 basert på informasjon i mottatte MT-rapporter. Trendoversikten nedenfor er derfor ikke uttømmende.

Tredjepartsaktører

I beskrivelsene under benyttes begrepet tredjepartsaktør om eksterne aktører som benyttes som ledd i betaling eller overføring. En tredjepartsaktør kan eksempelvis være Vipps, PayPal, Apple Pay, andre banker eller andre godkjente betalingsforetak.

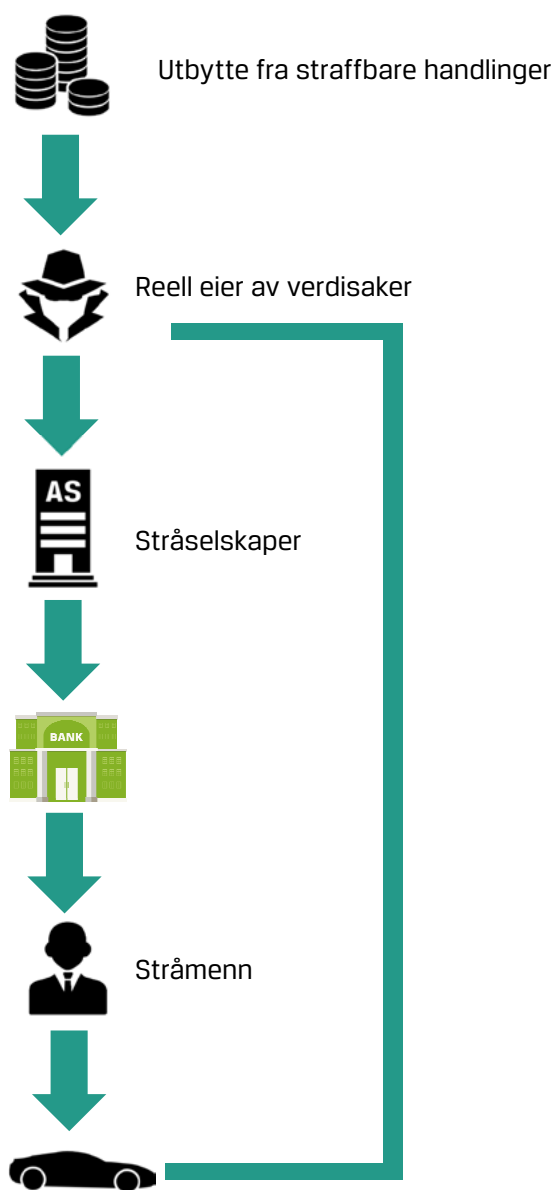
Følgende scenario illustrerer hvordan en implisert privatperson benytter en tredjepartsaktør for å hvitvaske utbytte fra straffbare handlinger. Den impliserte privatpersonen forsøker å overføre utbyttet til sin bankkonto. Midlene overføres først til en tredjepartsaktør og deretter til en privat bankkonto. I de fleste tilfeller vil banken ha begrenset informasjon og vil dermed i begrenset grad kunne forstå og verifisere midlenes opprinnelse.

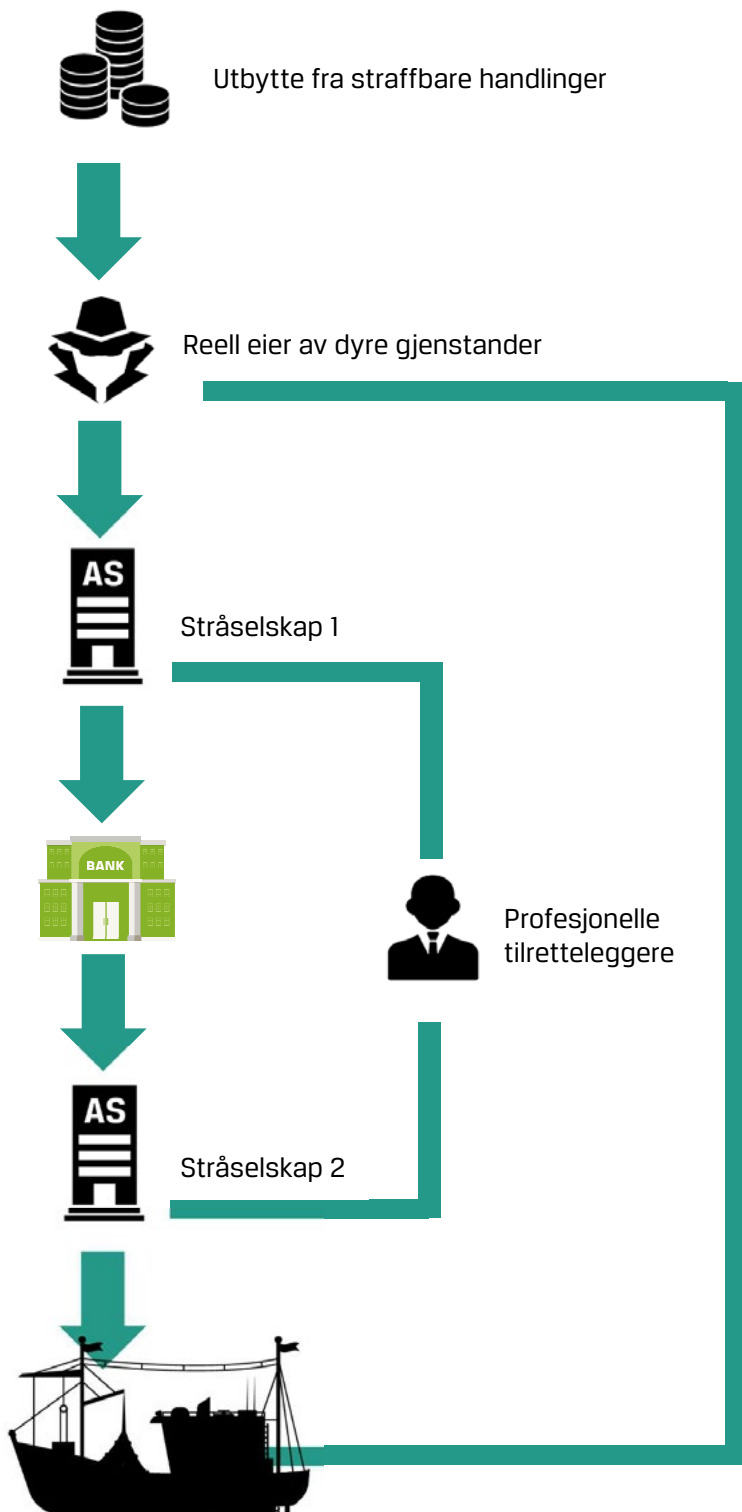
Dette scenarioet viser hvordan en implisert privatperson overfører sitt utbytte fra en straffbar handling direkte til sin bankkonto. Midlene kan deretter overføres til en tredjepartsaktørs konto hvor midlene oppbevares, eller benyttes for å foreta kjøp eller overføringer til andre privatpersoner. I dette tilfellet benyttes tredjepartsaktøren til å foreta kjøp av verdisaker som klokker, telefoner og klær. Midlene blir hvitvasket gjennom kjøpet av verdisakene, og banken har liten mulighet for å verifisere transaksjonens formål og innhentede informasjon om transaksjonens endemål.

Stråmenn og stråelskaper

Stråmenn og stråelskaper i beskrivelsene under er privatpersoner og selskaper som brukes som ledd i hvitvasking av utbytte fra kriminalitet. Disse privatpersonene og selskapene har til hensikt å skjule informasjon om eierskap eller økonomiske verdier.

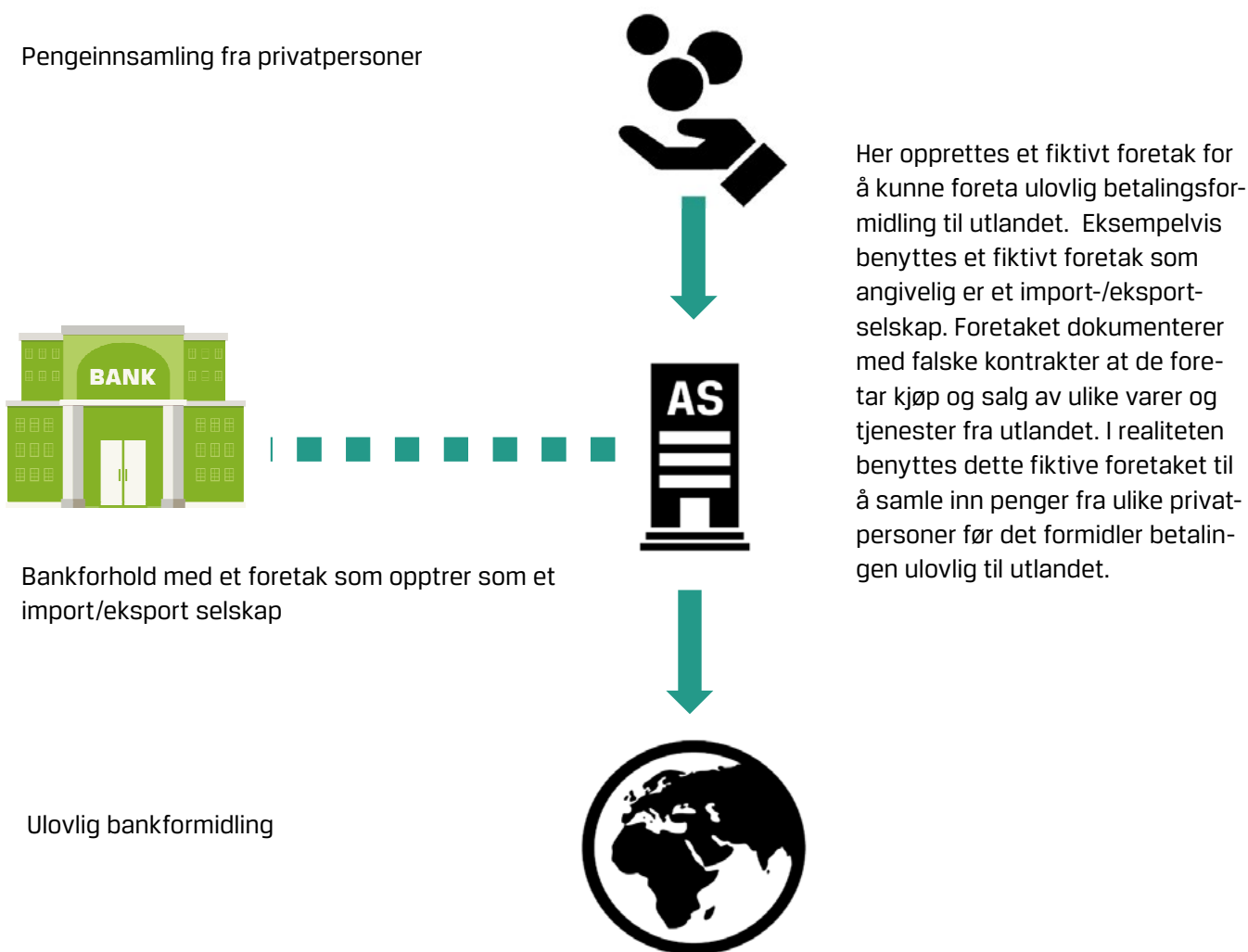
Illustrasjonen viser et scenario der det benyttes både et stråelskaper og en stråmann. Formålet er å tilslore utbytte fra straffbare handlinger gjennom å hvitvaske det ved å kjøpe verdisaker. I dette tilfellet er det en kriminell som er i besittelse av et ulovlig utbytte. Personen oppretter et fiktivt foretak og inngår et kundeforhold hos en bank. Det fiktive foretaket benytter seg av stråmenn med fiktive arbeidskontrakter. Tilsynelatende utbetales det lønn til en stråmann gjennom dette stråelskapet, men i realiteten er dette midler som stammer fra det ulovlige utbyttet. Stråmannen mottar disse midlene og kjøper eksempelvis en sportsbil. Den reelle eieren av bilen er den impliserte privatpersonen, mens stråmannen mottar et honorar for å utføre oppdraget.

Illustrasjonen viser et scenario der strukturene kompliseres ved at man benytter flere stråselskaper og profesjonelle tilretteleggere for å tilsøre utbytte fra straffbare handlinger. Til forskjell fra forrige scenario opprettes det flere fiktive selskaper. Disse selskapene kan være nyopprettede selskaper eller selskaper som tilhører et konsern med kompliserte eierskapsstrukturer. I dette tilfelle får den impliserte privatpersonen hjelp av en profesjonell tilrettelegger til å få fiktive kontrakter til å fremstå som reelle. De fiktive kontraktene viser til kjøp av varer fra stråselskap 2 som betales av stråselskap 1. I realiteten overføres det midler som stammer fra et ulovlig utbytte, til stråselskap 2. Stråselskap 2 benytter så disse midlene til å finansiere kjøpet av eksempelvis et skipsfartøy, med bistand fra den profesjonelle tilretteleggeren, og skipsfartøyet er da eid av den kriminelle.

Ulovlig betalingsformidling

I scenarioet under beskrives et tilfelle der en aktør, på vegne av privatpersoner, overfører penger til utlandet uten konsesjon. Volum og totalbeløp tilsier at virksomheten er konsesjonspliktig.

4.2. Strategisk analyse

I 2022 utarbeidet EFE en rekke egne strategiske produkter, og bidratt til utarbeidelse av produkter fra de andre faggruppene i Økokrim. Mottakere av disse strategiske rapportene er hovedsakelig rapporteringspliktige foretak.

Indikatorer - Omgåelse av sanksjoner og utenlandsk eierskap i norsk eiendom

Indikatorlisten er ment som veiledning og hjelp til å forebygge og avdekke misbruk av tjenester levert av rapporteringspliktige og forsøk på omgåelse av sanksjoner.

Årsrapport 2021

Rapporten gir en oversikt over drift og produksjon på EFE. Rapporten tar også for seg EFEs samhandling med rapporteringspliktige foretak.

Trendrapport 2021

Rapporten kartlegger og beskriver informasjonen som rapporteringspliktige sender inn til hvitvaskingsregisteret.

Korrupsjon - Typetilfeller og indikatorer

Rapporten med en tilhørende indikatorliste gir en fremstilling av moduser og typetilfeller knyttet til korrupsjon. Rapporten ble produsert av faggruppe korrupsjon hos Økokrim, i samarbeid med EFE og flere rapporteringspliktige.

Notat om miksetjenester

EFE og Økokrims faggruppe for kryptovaluta og nye betalingsformer har produsert dette notatet som et hjelpemiddel for de rapporteringspliktige. Notatet tar for seg hva en miksetjeneste er, og gir råd til de rapporteringspliktige om hvordan de bør forholde seg til kunder som benytter slike tjenester.

NRA - Nasjonal risikovurdering

Nasjonal risikovurdering – Hvitvasking og terrorfinansiering 2022 gir et samlet nasjonalt risikobilde knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering. Rapporten ble produsert av Økokrim med EFE og de rapporteringspliktige som bidragsyttere til deler av rapporten.

Temarapport - Kontant i butikk (KiB)

Rapporten tar for seg kontant i butikk-tjenester basert på informasjon de rapporteringspliktige har sendt til hvitvaskingsregisteret ved Økokrim.

5. Kunnskapsformidling og veiledninger

5.1. Første kvartal

5.1.1. JUC-samling

For å styrke antihvitvaskingsarbeidet deltok EFE på et faglig forum for finansiell regulering i regi av JUC (Judicial Education Center). EFE deltok for å gi innblikk i trender og moduser og bidra med veiledning innenfor ulike utfordringer de rapporteringspliktige innenfor kryptosegmentet kan møte i deres antihvitvaskingsarbeid.

5.1.2. Veiledning i sanksjonsregelverket og hvitvaskingsloven

Etter krigsutbruddet i Ukraina og regjeringens beslutning om sanksjoner mot russisk økonomi publiserte EFE løpende veiledende informasjon om sanksjonsregelverket og hvitvaskingsloven og hvordan man skal forholde seg hvis man har kunder som rammes av sanksjonene, og der det er mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. For å bistå de rapporteringspliktige med slike problemstillinger ble det utarbeidet en liste over ulike indikatorer som kunne tilsi omgåelse av sanksjoner og utenlandsk eierskap i norsk eiendom.

5.2. Andre kvartal

5.2.1. DSS-samling

Tidlig i andre kvartal deltok EFE på DSS-samlingen om antihvitvasking. DSS er et samarbeid mellom ni sparebanker som har etablert en kompetansegruppe innen antihvitvasking. Formålet med EFEs deltakelse var å kunne formidle informasjon om indikatorer, trender og tendenser på ulike kriminalitetsområder og gi råd om særskilte utfordringer lokale sparebanker står overfor.

Heidi Lesteberg og Mohammad Ahsen Qureshi på Finans Norges fagseminar anti-hvitvasking og terrorfinansiering 2022.

5.2.2. JUC-samling - årlig hvitvaskingskurs

EFE deltok med en foreleser på JUCs årlige hvitvaskingskurs. Kurset omfattet en oppdatering om sentralt lov- og forskriftsverk. Sentrale elementer særlig innenfor risiko og risikovurderinger ble gjennomgått, i tillegg til et oppdatert trusselbilde hovedsakelig innenfor hvitvasking og terrorfinansiering.

5.2.3. Finans Norges fagseminar

Den 16. juni deltok EFE på Finans Norges fagseminar om antihvitvaskingsarbeid, der også andre offentlige instanser hadde innlegg om ulike aktuelle temaer, blant andre Utenriksdepartementet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST). Målgruppen var ansatte ved rapporteringspliktige foretak, særlig innen bank og finans, men også utredere, saksbehandlere og andre i forsikringsbransjen som har ansvar og oppgaver innen anti-hvitvaskingsarbeid. Seminaret hadde over 400 deltakere.

5.3. Tredje kvartal

5.3.1. Veiledning til eiendomsmeglerbransjen

EFE utarbeidet en veiledning til eiendomsmeglerbransjen for å styrke kvaliteten på MT-rapporteringen fra denne gruppen. Formålet med veiledningen var å gi bransjen en bedre forståelse av hva som skal rapporteres.

5.3.2. OSSE - Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa

I september var Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) på landvisitt til Norge. OSSE viste særlig interesse for EFEs arbeid.

5.3.3. IMF (International Monetary Fund)

Det internasjonale pengefondet (IMF) besøkte høsten 2022 relevante myndigheter i Norge. Formålet var å få innblikk i de viktigste truslene mot Norge og driverne av endringer i grensekryssende betalinger. EFE deltok i et møte med representanter fra IMF for blant annet å belyse transaksjonsstrømmer i Norge.

5.4. Fjerde kvartal

5.4.1. The Laundry - Podcast

Tidlig i fjerde kvartal deltok EFE på podkasten The Laundry i episoden om «transaksjonsovervåking av bedrifter - fungerer det egentlig?», hvor utfordringer og sårbarheter ble diskutert.

5.4.2. Fagforum - Eiendom Norge

I samarbeid med Söderberg & Partners inviterte Eiendom Norge til årets andre fagforum i oktober. EFE holdt et innlegg vedrørende trender og moduser i eiendomsmeglerbransjen mm.

5.4.3. Hvitvaskingskonferansen

Hvitvaskingskonferansen ble arrangert på Clarion Hotel & Congress Oslo Airport 17.-18. november. Konferansen er et samarbeid mellom Finans Norge, Finanstilsynet og Økokrim. Med over 900 deltakere ble det satt ny deltakerrekord. Arrangementet ble gjennomført fysisk, med mulighet for digital deltakelse på deler av konferansen.

6. Nasjonalt samarbeid

6.1. Norsk politi

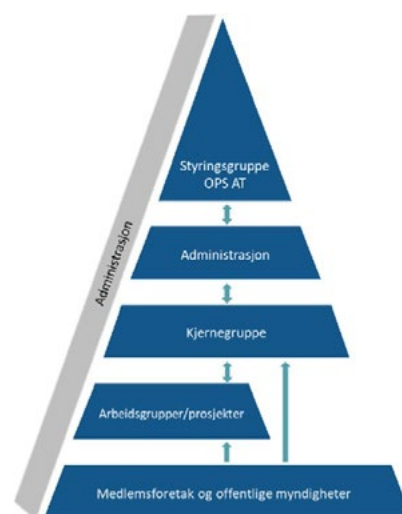
Formålet med EFes samarbeid med politidistriktene og Kripos er å dele informasjon som kan resultere i straffesaker og inndragning. Vi har deltatt med disse i flere prosjekter, blant annet et prosjekt for å identifisere personer som begår direkteoverførte bestillingsovergrep (DOBO). I tillegg har EFE deltatt i en samling med politiets næringslivskontakter der formålet blant annet var å bedre kunnskapen om bruk av virtuell valuta i hvitvasking og terrorfinansiering.

EFE har jobbet tett med PST i mange år for å forebygge og avdekke terrorfinansiering. I løpet av 2022 ble dette samarbeidet ytterligere styrket ved at noen av våre ansatte er blitt samlokalisert med PST. Samlokaliseringen har allerede gitt god effekt både operativt og med tanke på kunnskapsoverføring.

6.2. OPS AT

Offentlig-privat samarbeid – antihvitvasking og terrorfinansiering (OPS AT) hadde formell oppstart 25. august 2021. OPS AT er et initiativ i prosjektet Digital samhandling offentlig-privat (DSOP). OPS AT ble iverksatt for å få et styrket nasjonalt samarbeid mellom rapporteringspliktige finansforetak og relevante myndighetsorganer som igjen vil bidra til å øke samfunnets evne til å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Ved å dele informasjon om utviklingstrekk, utfordringer og risikoreduserende tiltak kan rapporteringspliktige finansforetak og myndighetene gjøre en bedre og mer målrettet innsats i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering.

EFE deltar i styringsgruppen, kjernegruppen og en arbeidsgruppe om trender og trusler. Styringsgruppen fastsetter strategi og rammer for samarbeidet, mens kjernegruppen identifiserer trusler, og vurderer og prioriterer tiltak som kan styrke arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Arbeidsgruppen bidrar aktivt med faglig kompetanse for å belyse ulike temaer og løse konkrete problemstillinger. Aktuelle problemstillinger og temaer blir presentert videre for kjernegruppen og eventuelt styringsgruppen.

Figur 5: Styringsmodell OPS AT.

6.2.1. MT-prosjekt – storbedriftssegmentet

EFE har grunn til å tro at innrapporteringen om mistenkelige forhold i bedriftsmarkedet kan bli bedre. OPS AT etablerte derfor et prosjekt for å se nærmere på denne innrapporteringen, med mål om å skape økt forståelse for relevante mekanismer og se på muligheter til å avdekke flere mistenkelige forhold innenfor dette segmentet. Prosjektet gjennomføres i et tverrfaglig samarbeid med utvalgte rapporteringspliktige og offentlige etater.

Prosjektet er avgrenset til shipping og fiskerinæringen da dette er næringer som ansees å ha en høy risiko for hvitvasking. Videre er storbedriftssegmentet valgt, da det antas at hvitvasking foregår på andre måter her enn hos mindre bedrifter. Det antas at det vil være av samfunnsøkonomisk verdi å forhindre hvitvasking i større bedrifter.

Følgende er prosjektets mål:

Mål 1:

Øke innsikten hos bankene i hvordan man jobber med undersøkelse og rapportering av mistenkelige forhold i bedriftsmarkedet, som bidrar til felles læring i næringen.

Mål 2:

Bidra til å avdekke flere mistenkelige forhold (eksempelvis ved hjelp av indikatorlister).

Mål 3:

Sikre god rapportering til Økokrim og hensiktsmessig ressursbruk hos de rapporteringspliktige. Dette kan gjøres ved å blant annet vurdere kvaliteten på sakene som allerede er meldt.

6.3. Kontaktforum

EFE møter på vegne av Økokrim i Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

Kontaktforumet ble opprettet ved regjeringsbeslutning av oktober 2014. Forumets formål er å bidra til en enhetlig nasjonal bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggende våpen (såkalt MØV-finansiering) ved å sikre en koordinert innsats og god samhandling mellom etatene. Kontaktforum ledes av Justis- og beredskapsdepartementet.

6.4. Tilsynsmyndigheter

Effektiv bekjempelse og forebygging av hvitvasking og finansiering av terror og masseødeleggende våpen krever tett samarbeid mellom alle involverte myndigheter. Informasjonsdeling mellom EFE og tilsynsmyndighetene er avgjørende for at etatene skal kunne oppfylle sine oppgaver,

Kontaktforumets hovedoppgaver

Bidra til identifisering av nye trusler og sårbarheter ved formidling av trussel- og risikoinformasjon utarbeidet av de operative etatene.

Samordne arbeidet med å utvikle strategier og tiltak for å møte trusler og redusere sårbarheter med særlig vekt på tverrgående felles tiltak

Samordne arbeidet med oppdatering av Norges nasjonale risikovurdering om hvitvasking og terrorfinansiering

Oppfordre til utvikling av rutiner for samarbeid mellom etatene og med privat sektor

Identifisere behov for å følge opp internasjonal regelverks- og normutvikling i Norge

Identifisere behov for forskning og strategisk analysearbeid på hvitvasking og terrorfinansiering

og at tilsyn og oppfølging av de rapporteringspliktige skal kunne bli så målrettet som mulig.

I første kvartal 2022 arrangerte EFE et felles møte med alle tilsynsmyndighetene: Finanstilsynet, Lotteritilsynet og tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Formålet med møtet var å styrke samarbeidet.

Optimalisert samarbeid er også grunnlaget for de faste halvårsmøtene mellom Finanstilsynet og EFE. Der deler vi erfaringer og informasjon og drøfter ulike problemstillinger knyttet til våre ansvarsområder innen anti-hvitvaskingsarbeidet. Disse møtene kommer i tillegg til den mer operative og løpende kontakten når det trengs rask avklaring og tilbakemelding. EFE har i 2022 ellers bistått med temarapporter for tilsynet og utarbeidet etterretningsrapporter og forslag til tilsynsobjekter.

I 2022 inngikk Lotteritilsynet og EFE en samarbeidsavtale med vekt på å løpende gjennomgå aktuelle moduser innen pengespill, drøfte rettslige avklaringer knyttet til pengespillovgivningen og ellers drive informasjonsutveksling.

6.5. Kontrollmyndigheter

Høsten 2021 etablerte Skatteetaten og EFE en ordning hvor en hospitant fra Skatteetaten jobber sammen med EFES ansatte. Formålet er å styrke samarbeidet mellom EFE og Skatteetaten, og sikre god informasjonsutveksling.

I tillegg til dette gjennomføres det løpende møter mellom etterretningsavdelingen hos Skatteetaten og EFE og etterretningsfunksjonen ved Økokrim.

7. Internasjonalt samarbeid

7.1. FATF

FATF (Financial Action Task Force) er en internasjonal sammenslutning som ble etablert av G7-landene i 1989. FATF har en ledende rolle i det internasjonale arbeidet mot hvitvasking, terror- og MØV-finansiering. FATF utarbeider den internasjonale standarden «FATF Forty Recommendations». Store deler av EUs og Norges regelverk kom først til uttrykk gjennom FATFs anbefalinger.

Til tross for pandemien har FATF opprettholdt et sterkt fokus på bekjempelse av hvitvasking og finansiering av terror. FATF har gjennomført flere landevalueringer i 2022. En representant fra EFE deltok i FATFs evaluering av Tysklands innsats mot hvitvasking og finansiering av terror. Landrapporten ble diskutert og ferdigstilt på FATFs plenums møte i Berlin i juni 2022.

FATF har publisert en rapport om hvitvasking av utbytte fra smugling av migranter – «Money laundering and terrorist financing risks arising from migrant smuggling». Det er også publisert rapporter om hvordan teknologi kan brukes for å avdekke mistenkelige transaksjoner, utføre analyser og bedre forstå risiko på området. Standarden for å avsløre og forebygge problemer med skjult eierskap er også forbedret og styrket, og det er blitt publisert en veileder for eiendomsbransjens arbeid mot hvitvasking og finansiering av terror og en veileder om virtuell valuta og tilbydere av dette.

FATF igangsatte i 2022 et prosjekt rettet mot handel med antikviteter og andre kulturobjekter for hvitvasking og terrorfinansiering. EFE, Økokrim og Kultur- og likestillingsdepartementet har deltatt aktivt i prosjektet. Rapporten er ferdig og publisert på nettsidene til FATF, Økokrim og Kultur- og likestillingsdepartementet.

FATF

FATF ble stiftet i 1989

Norge ble medlem i 1991

39 medlemmer

Selvstendig internasjonal organisasjon

Bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering

Lager de internasjonale standardene «FATF Forty Recommendations»

Evaluerer medlemslandenes hvitvaskingsregimer

7.2. Egmont Group of FIUs

Egmont Group of Financial Intelligence Units (Egmont Group) er en internasjonal sammenslutning som består av 166 FIU-er verden over⁹. I tillegg har flere internasjonale organisasjoner observatørstatus. Formålet er å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering og tilknyttet kriminalitet. EFE har som Norges FIU deltatt i samarbeidet siden 1993. Deltakerne i Egmont Group of FIUs skal jobbe for målene som er fastsatt i Egmont Groups Charter og Principles for Information Exchange, og plikter å samarbeide og dele informasjon med de øvrige FIU-er i Egmont Group og delta på Egmont Groups plenums møter og aktiviteter.

7.3. Internasjonal møtevirksomhet og deltakelse

I vår 2022 deltok EFE på det årlige nordiske FIU-møtet på Island. Formålet med dette møtet var å kunne dele erfaringer og utfordringer de nordiske FIU-ene står overfor.

I løpet av året har EFE deltatt på Egmont Groups' plenums møte i Riga og fire EU FIU Platform-møter. Formålet med disse møtene er å gjennomgå samarbeidsprosjekter og diskutere problemstillinger rundt hvitvasking og terrorfinansiering. Egmont Group har i tillegg holdt en rekke nettseminarer om aktuelle temaer innen hvitvasking og terrorfinansiering for FIU-er i 2022. Det er utgitt flere veiledere og temarapporter om blant annet handelsbasert hvitvasking¹⁰.

FIU-ene i Norge, Sverige og Danmark har identifisert felles utfordringer, og har nedsatt et felles prosjekt for å jobbe med disse utfordringene. EFE har aktivt utvekslet informasjon med andre FIU-er i forbindelse med prosjektet, og en felles rapport er under arbeid. Den skal oversendes til Europol og aktuelle mottakere i Norge, Sverige og Danmark.

⁹ <https://egmontgroup.org/about/>.

¹⁰ Handelsbasert hvitvasking (trade-based money laundering) foregår ved å undersøke eller overrapportere pris, kvantitet eller kvalitet ved import eller eksport (NRA 2022).

8. Statistikk – MT-rapporter

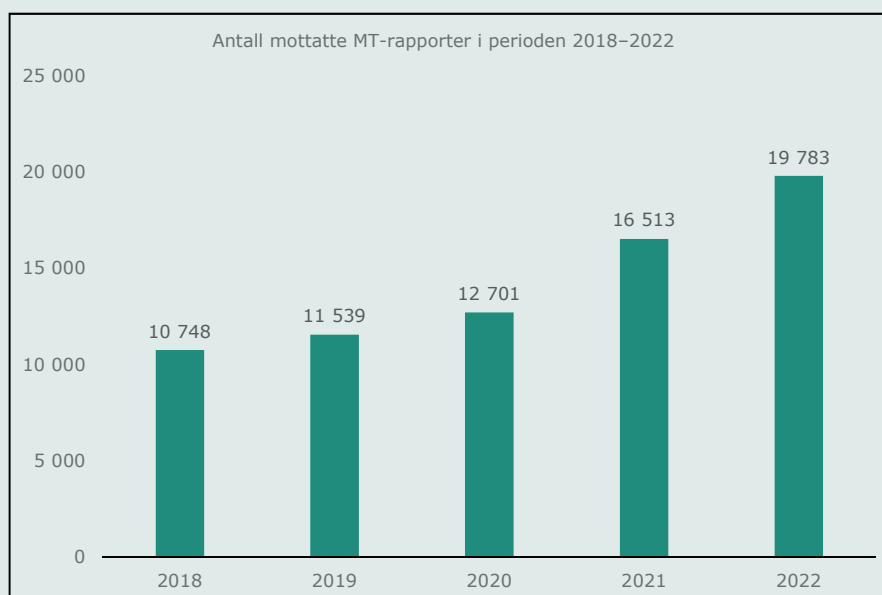
8.1. Datagrunnlaget

Statistikken er basert på informasjon fra rapporter om mistenkelige forhold (MT-rapporter) som er innsendt til Økokrim i henhold til lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. Dataperioden er 01.01.2018–31.12.2022. I kapittel 8.7 er det gjort uttrekk fra datagrunnlaget for utvalgte kriminalitetsområder. Uttrekkene er innhentet ved søk etter bestemte ord i teksten i MT-rapportene som beskriver grunnlaget for innrapporteringen. Datagrunnlaget på disse områdene vil ikke være nøyaktig, men gir likevel en indikasjon på utviklingen.

Det gjøres oppmerksom på at deler av datagrunnlaget endrer seg gjennom et år grunnet lovpålagt sletting, mulige feilregistreringer og oppdateringer.

8.2. Mottatte MT-rapporter

Antall innsendte MT-rapporter fra de rapporteringspliktige har økt jevnt de siste fem årene (se figur 6). EFE mottok 10 748 MT-rapporter i 2018. Til sammenligning ble det sendt inn 19 783 MT-rapporter i 2022. Fra 2021 til 2022 økte rapporteringen med ca. 20 prosent.

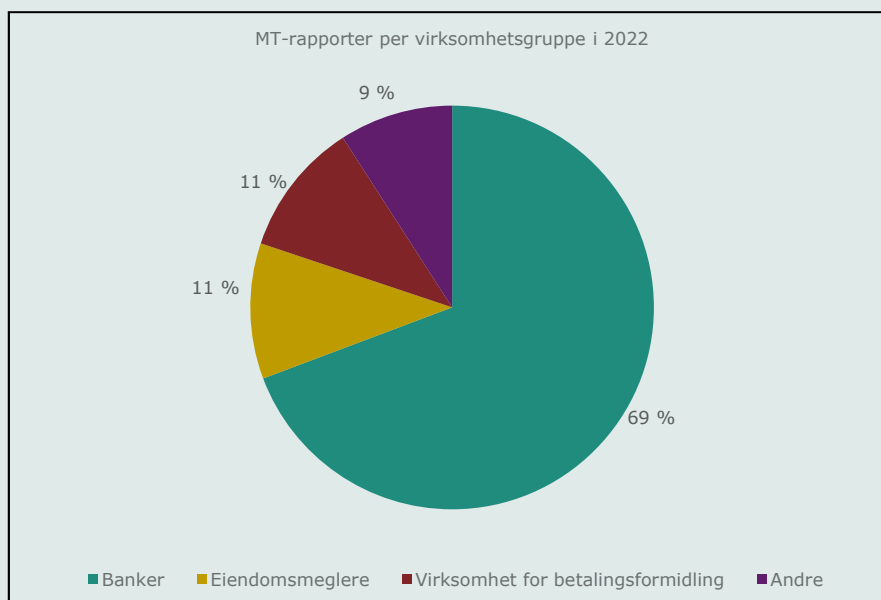

Figur 6: Antall innsendte MT-rapporter i perioden 2018–2022.

8.3. Virksomhetsgrupper som sender inn MT-rapporter

Hvitvaskingsloven deler de rapporteringspliktige inn i 22 virksomhetsgrupper, disse er igjen kategorisert i mindre undergrupper i Altinn-skjemaet¹¹.

Virksomhetsgruppene som sendte inn flest MT-rapporter i 2022, var banker, etterfulgt av meglere, hovedsakelig eiendomsmeglere og virksomheter for betalingsformidling. Eiendomsmeglerne passerte for første gang virksomhetene for betalingsformidling, med knepne 0,1 prosent. Virksomhetene for betalingsformidling har historisk vært den største rapporteringsgruppen etter bankene.

Figur 7: Antall MT-rapporter i prosent per virksomhetsgruppe i 2022.

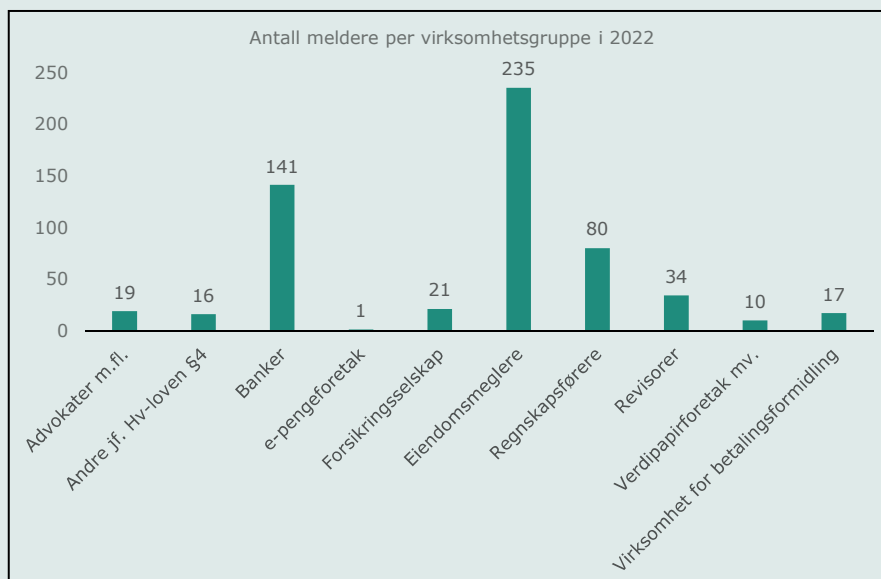
Figur 7 viser at de tre gruppene som rapporterte mest i 2022, var banker, eiendomsmeglere og virksomheter for betalingsformidling. Bankene står for 69 prosent av rapporteringen, eiendomsmeglerne 10,9 prosent og virksomhetene for betalingsformidling 10,8 prosent. Kategorien «andre» består av e-pengeforetak, verdipapirforetak mv., advokater m.fl., revisorer, regnskapsførere, forsikringsselskaper og andre jf. hvitvaskingsloven § 4. Denne kategorien sto for til sammen 9 prosent av alle innsendte MT-rapporter i 2022. I kategorien «andre» er over halvparten av rapportene fra gruppen «andre jf. hv-loven § 4». Den består hovedsakelig av virtuelle vekslings- og oppbevaringstjenester og andre finans- og kredittselskaper.

¹¹ Gruppene er: advokater m.fl., andre jf. hvitvaskingsloven § 4, banker, e-pengeforetak, forhandlere av gjenstander, forsikringsselskap, meglere, pensjonskasser, postoperatører, regnskapsførere, revisorer, verdipapirforetak mv. og virksomheter for betalingsformidling.

8.4. Meldere som sender inn MT-rapporter

Ser vi på antall organisasjoner som sendte inn MT-rapporter, er det registrert 574 unike meldere i 2022, 56 flere enn i 2021. Antall unike meldere har økt med gjennomsnittlig 40 unike meldere hvert år siden 2018. Økningen skyldes hovedsakelig at flere eiendomsmeglere enn før sender inn rapporter.

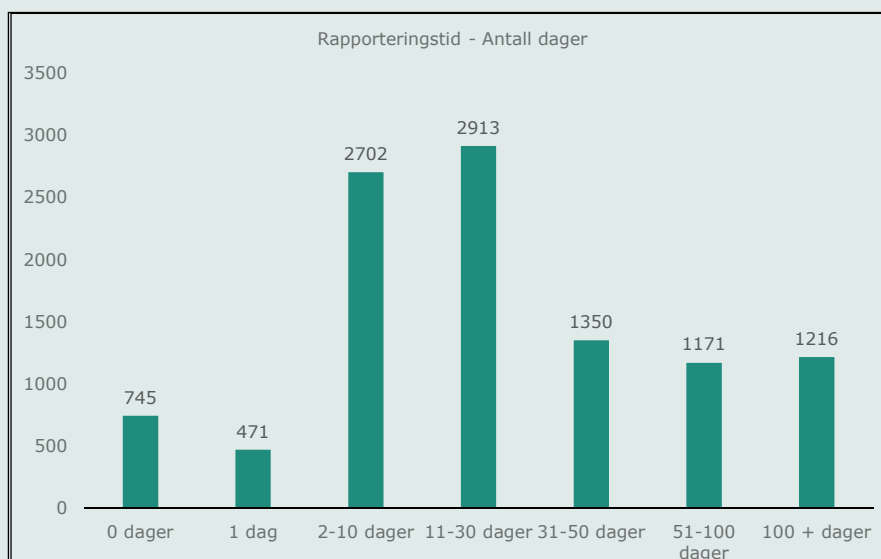
Eiendomsmeglere og banker var de to virksomhetsgruppene med flest unike meldere i 2022, etterfulgt av regnskapsførere (figur 8). Det var 235 unike eiendomsmeglere, 141 unike banker og 80 unike regnskapsførere. Eiendomsmeglerne økte mest i 2022, opp 30 fra 205 unike meldere i 2021. Selv om antallet unike meldere er høyt blant regnskapsførere og eiendomsmeglere, er rapporteringen fra hver enkelt melder imidlertid fremdeles gjennomsnittlig lavere enn den er hos bankene og virksomhetene for betalingsformidling.

Figur 8: Antall meldere fordelt på virksomhetsgruppe i 2022.

8.5. Rapporteringstid

Figur 9 viser antall dager før en MT-rapport innrapporteres etter at en rapporteringspliktig har gjennomført en transaksjon¹². De fleste MT-rapportene blir innrapportert 2–30 dager etter at transaksjonen er gjennomført. Vi henviser til Finanstilsynets veileder til hvitvaskingsloven, som forklarer følgende: «For å kunne etterleve lovens krav til rapportering av mistenkelige forhold, er det nødvendig å gjennomføre rettidige undersøkelser av indikasjoner på hvitvasking og terrorfinansiering. Som hovedregel skal det ikke være restanser på undersøkelser av mulige mistenkelige forhold. Undersøkelser skal igangsettes uten ugrunnet opphold, som i praksis betyr innen en til to dager. Selv om undersøkelsene igangsettes uten ugrunnet opphold, kan gjennomføringen av undersøkelsene ta noe tid. I slike tilfeller skal det rapporteres til Økokrim umiddelbart etter at rapporteringspliktige har konkludert med at mistanken ikke kan avkreftes.»

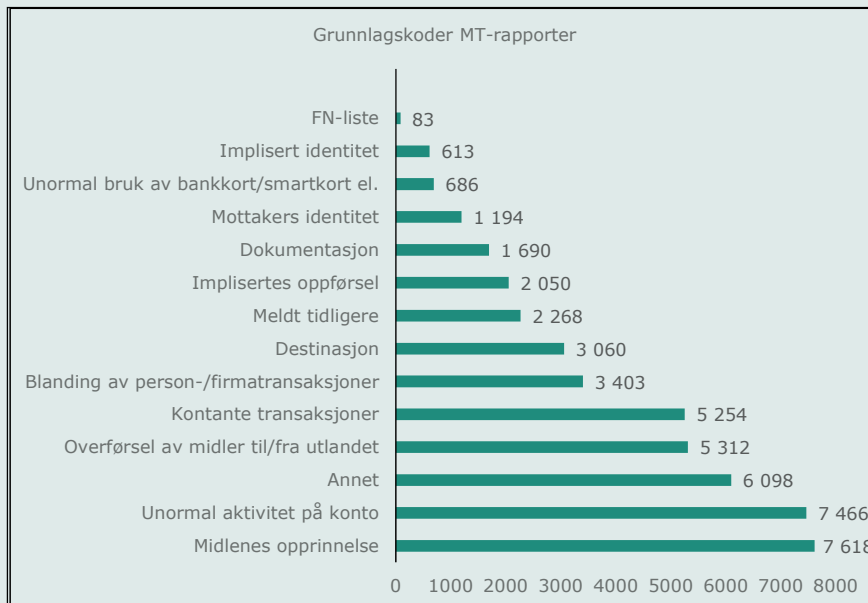
Figur 9: Rapporteringstid i 2022.

¹² For beregning av rapporteringstid er det brukt følgende fremgangsmåte:

- Utgangspunktet er den nyeste transaksjonen (transaksjonen med siste dato).
- Beregning: Antall dager mellom siste transdato og rapportens tidsstempel.
- Dersom MT-rapporten ikke har noen transaksjoner, eller ingen transaksjon har dato, vil det ikke inkluderes i datagrunnlaget.
- Når en MT-rapport omtaler fremtidige (planlagte) transaksjoner, eller det mistenkelige forholdet er innrapportert samme dag, skal antall dager settes til null.

8.6. Grunnlagskoder

Ved innsending av MT-rapporter kan de rapporteringspliktige krysse av for en eller flere koder som beskriver grunnlaget for mistanken knyttet til det mistenkelige forholdet (Altinn-skjema punkt 4.3). Det er mulig å benytte flere grunnlagskoder i samme MT-rapport.

Figur 10: Grunnlagskoder benyttet i MT-rapporter i 2022.

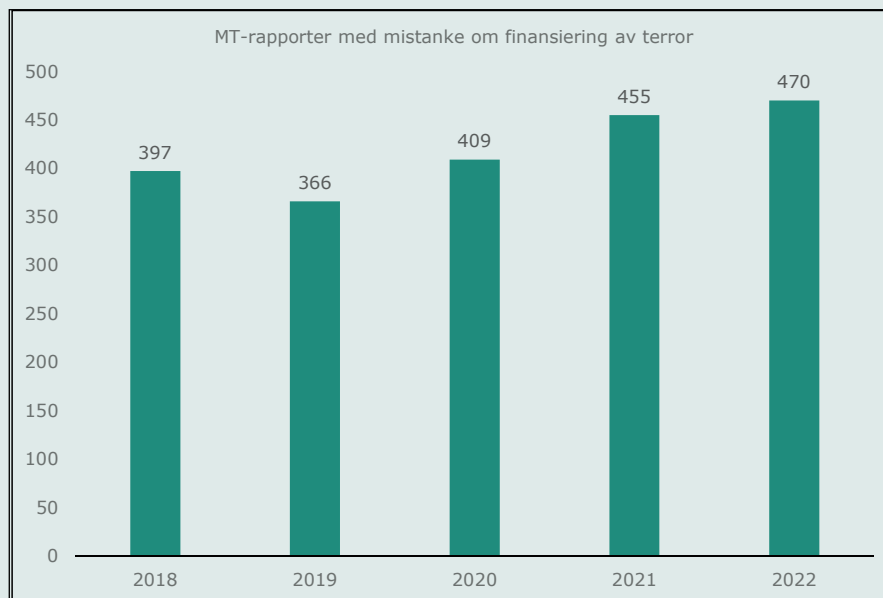
Figur 10 gir en oversikt over grunnlagskoder som ble benyttet i MT-rapporter i 2022. Det er naturlig at ulike virksomhetsgrupper benytter ulike grunnlagskoder. Sammenlignet med 2021 er det en økning i bruken av alle grunnlagskoder, utenom overførsel av midler til/fra utlandet. For denne grunnlagskoden har bruken gått litt ned, med det en reduksjon på 660 fra året før. Midlenes opprinnelse var den mest brukte grunnlagskoden i MT-rapportene innsendt i 2022, tett fulgt av unormal aktivitet på konto og annet. Dette er likt sammenlignet med 2021, der midlenes opprinnelse også ble mest benyttet.

8.7. Kriminalitetsområder – Utviklingstrekk

EFE har utarbeidet følgende trendanalyse av noen kriminalitetsområder som hatt en utvikling eller fordeling i virksomhetsgruppene som har utpekt seg i 2022:

8.7.1. Mistanke om finansiering av terror

Ved innsending av MT-rapporter kan de rapporteringspliktige krysse av for om de mistenker finansiering av terror (Altinn-skjema punkt 4.4).

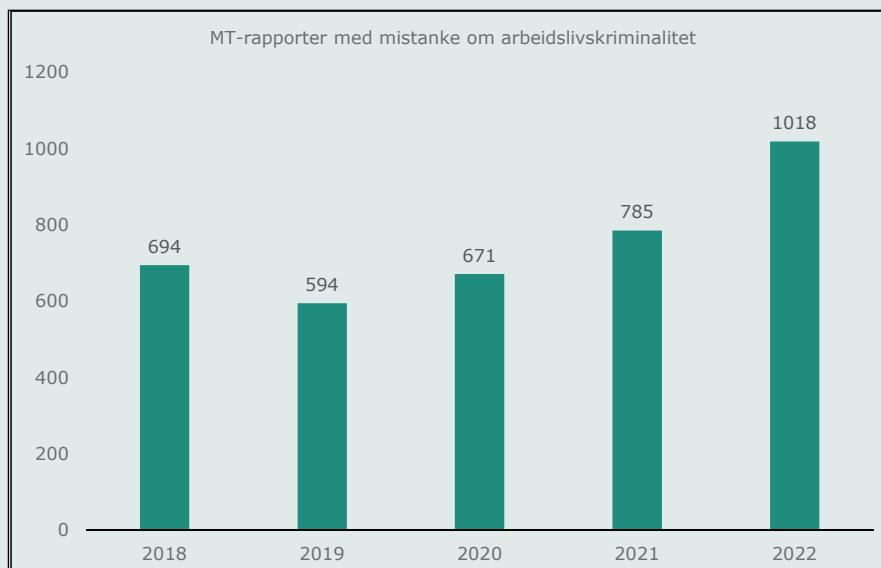
Figur 11: Antall MT-rapporter med terrormistanke per år, i perioden 2018–2022.

Figur 11 gir en oversikt over innsendte MT-rapporter med terrormistanke i perioden 2018–2022. Figuren viser at antall MT-rapporter med terrormistanke gikk ned i 2019, for så å øke igjen. I 2022 sto banker for majoriteten av innsendte MT-rapporter med terrormistanke, med 86 prosent av alle rapportene. Virksomheter for betalingsformidling sto for 3 prosent av rapporteringen, mens øvrige virksomhetsgrupper sto for de resterende 11 prosent.

8.7.2. Mistanke om arbeidslivskriminalitet

I perioden 2018–2022 ble det sendt inn 3762 MT-rapporter som omhandlet mistanke om arbeidslivskriminalitet (A-krim). Datagrunnlaget fra MT-rapporter som omhandler A-krim, blir hentet ut etter faste definerte søkekriterier relatert til bransjer og beløp. Av den grunn fanges ikke alle MT-rapporter som omhandler A-krim, opp av denne statistikken, og det er sannsynlig at antall A-krim-relaterte MT-rapporter er noe høyere enn uttrekket tilsier.

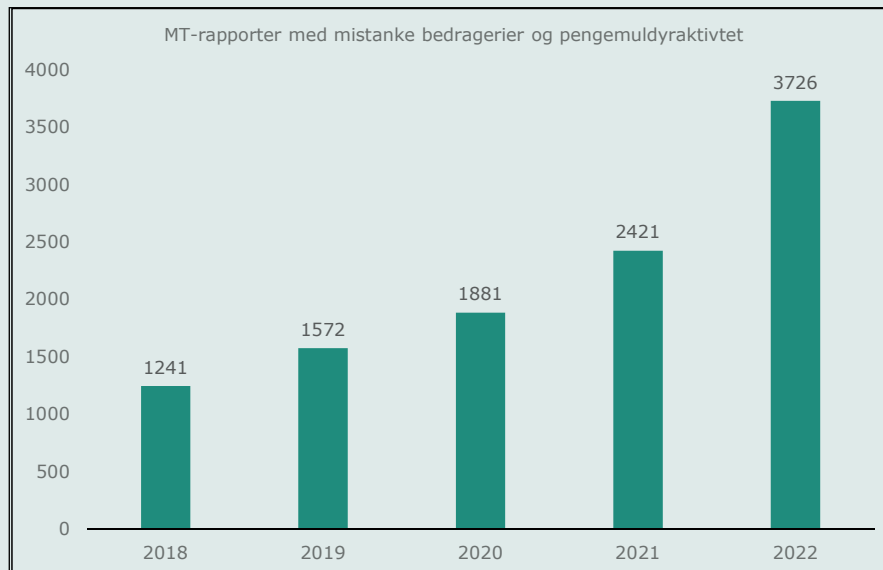
Av figur 12 kan vi likevel se at antallet har holdt seg forholdsvis stabilt mellom 600 og 700 i perioden 2018–2020, før det steg. Banker (forretningsbanker og sparebanker) er virksomhetsgruppen som rapporterte flest mistanker om A-krim i 2022.

Figur 12: MT-rapporter med A-krim per år, i perioden 2018–2022.

8.7.3. Mistanke om bedragerier og pengemuldyraktivitet¹³

I perioden 2018–2022 er det sendt inn 10 841 MT-rapporter om mulige bedragerier/pengemuldyr, og vi observerer en signifikant økning. Fra 2021 til 2022 økte rapporteringen med over 50 prosent. Forklaringen kan skyldes økte svindeltilfeller under pandemien. Bankene er virksomhetsgruppen som rapporterer mest om bedragerier og muldyraktivitet, etterfulgt av kategorien andre jf. hvitvaskingsloven § 4, hvor kryptoforhandlere har en stor andel etter at denne gruppen ble rapporteringspliktig.

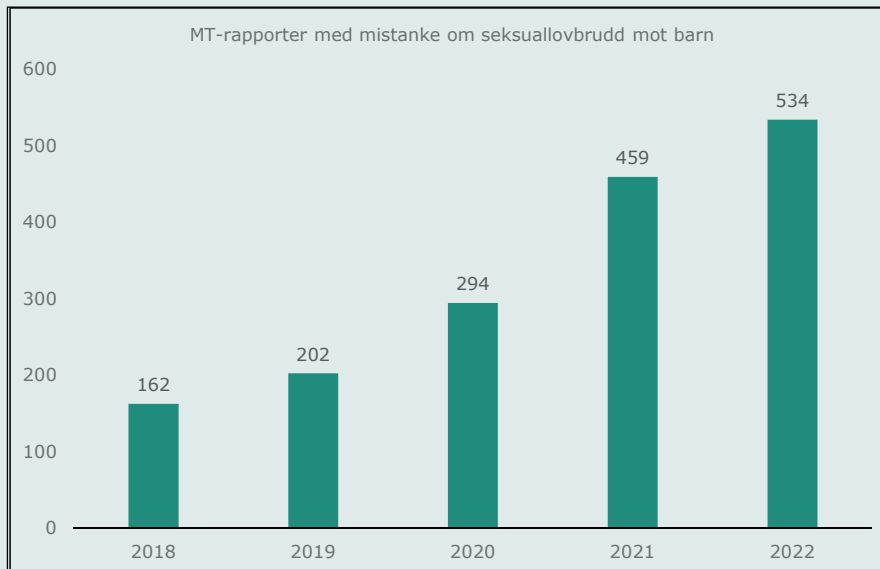

Figur 13: MT-rapporter med mistanke om bedragerier og pengemuldyraktivitet per år, i perioden 2018–2022.

¹³ Et pengemuldyr er en person som mottar penger fra én person og overfører dem videre til en annen (digitalt eller i kontanter).

8.7.4. Mistanke om seksuallovbrudd mot barn

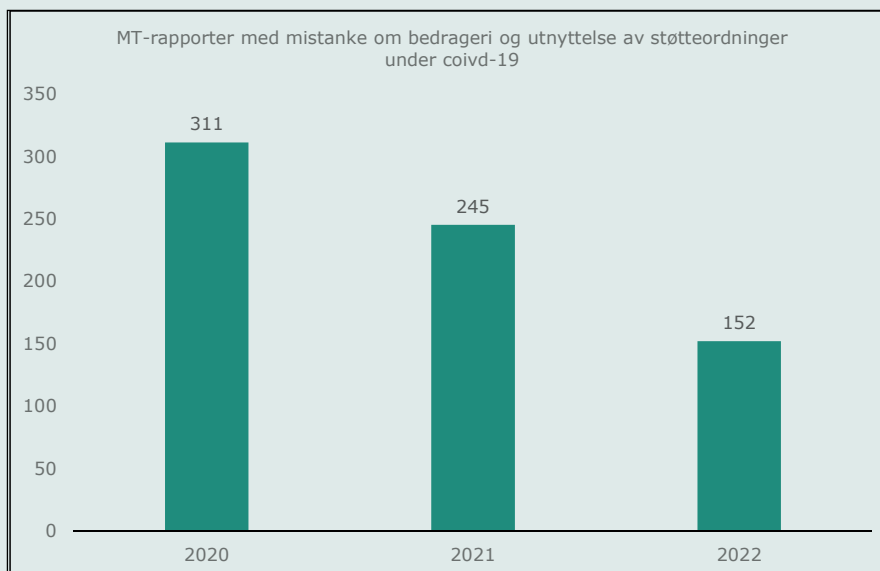
I perioden 2018–2022 er det sendt inn 1651 MT-rapporter med mistanke om seksuallovbrudd mot barn. Antallet slike rapporter har økt jevnt de siste årene, men økningen var vesentlig større i 2021. I 2022 sto virksomheter for betalingsformidling for halvparten av det totale antallet MT-rapporter sendt inn med mistanke om seksuallovbrudd mot barn, mot 66 prosent i 2021. Denne prosentvise reduksjonen kan skyldes en prosentvis økning i andelen rapporter fra bankene, som økte fra 32 prosent i 2021 til 43 prosent i 2022.

Figur 14: MT-rapporter med mistanke om seksuallovbrudd mot barn per år, i perioden 2018–2022.

8.7.5. Mistanke om bedrageri og utnyttelse av støtteordninger under covid-19

I perioden 2020–2022 er det mottatt 708 MT-rapporter om mulige covid-19-relaterte overtredelser¹⁴. Det kom inn flest slike rapporter i 2020. Rapportene er hovedsakelig knyttet til misbruk av statlige støtteordninger opprettet i forbindelse med pandemien, salg av ikke godkjent verneutstyr og bedragerier mot enkeltpersoner. Banker (forretningsbanker og sparebanker) er virksomhetsgruppen som rapporterte mest om covid-19-relaterte overtredelser i 2022, etterfulgt av eiendomseieningsmeglere og boligbyggelag og andre jf. hvitvaskingsloven § 4.

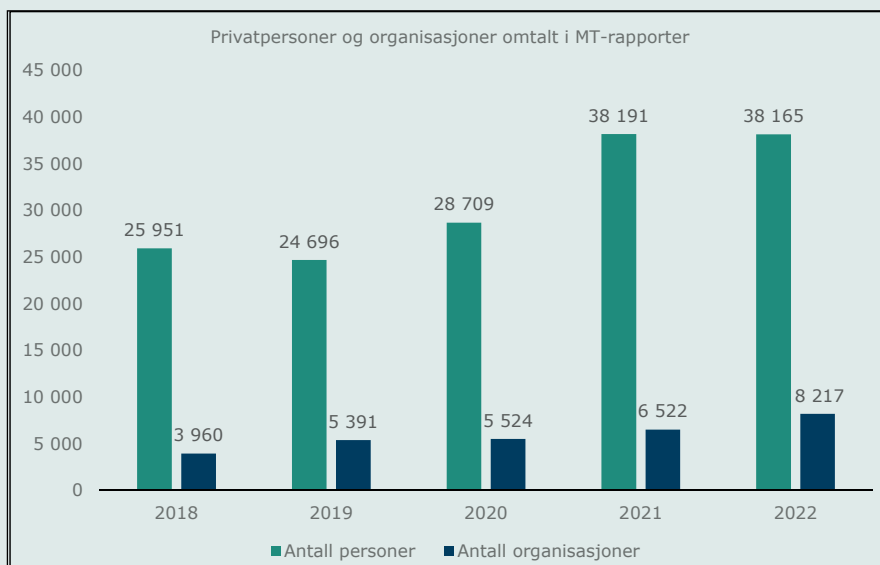
Figur 15: MT-rapporter med mistanke om covid-19-relaterte overtredelser per år, i perioden 2020–2022.

¹⁴ Det gjøres oppmerksom på at datagrunnlaget er hentet ut ved bruk av søkeord, og at antallet sannsynligvis er noe høyere enn statistikken tilsier.

8.8. Hvem blir rapportert?

8.8.1. Antall privatpersoner og organisasjoner

Figuren 17 viser antall unike privatpersoner og organisasjoner omtalt i MT-rapporter per år. Dette gjelder både personer og organisasjoner som direkte eller indirekte har tilknytning til det mistenkelige forholdet rapporteringspliktige melder inn om. I tidsperioden 2018–2022 er det meldt inn 155 712 personer og 29 614 organisasjoner¹⁵. I 2021 økte antall privatpersoner med 33 prosent sammenlignet med fjoråret, og det har holdt samme nivå i 2022. Antall organisasjoner har økt gradvis.

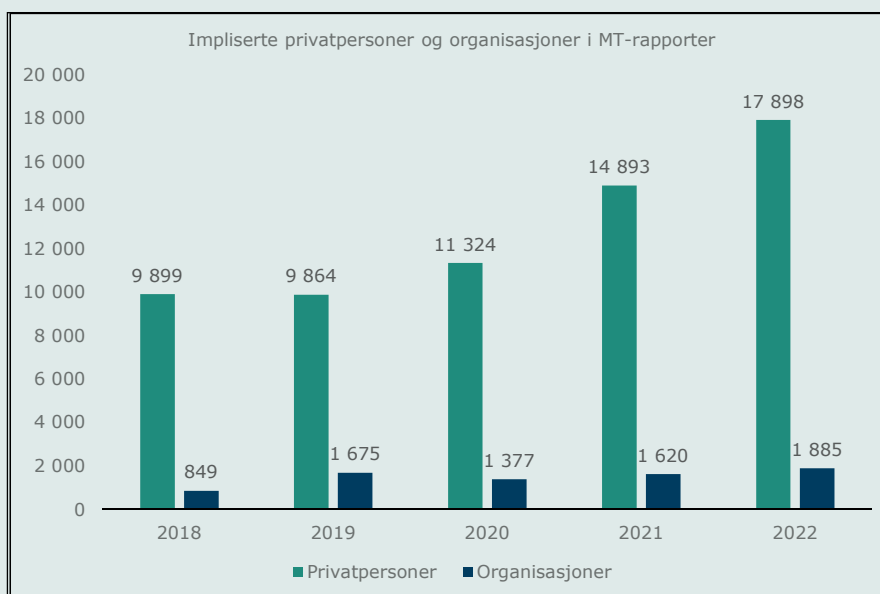
Figur 16: Antall unike privatpersoner og organisasjonsobjekter omtalt i MT-rapporter per år, i perioden 2018–2022.

¹⁵ Det gjøres om oppmerksom på at det eksisteres dubletter, og at samme individ/organisasjon kan bli innrapportert hvert år.

8.8.2. Impliserte privatpersoner og organisasjoner

I dagens rapporteringsskjema krysser de rapporteringspliktige av for om de anser en privatperson eller en organisasjon for å være implisert i det mistenkelige. Å være implisert innebærer at privatpersonen eller organisasjonen har en sentral rolle i det mistenkelige forholdet.

Antall impliserte privatpersoner og impliserte organisasjoner har økt med henholdsvis 47 og 107 prosent fra 2018 til 2022¹⁶. Andelen av impliserte organisasjoner ligger jevnt på i underkant av 10 prosent av totalt antall MT-rapporter, med 9,5 prosent i 2022.

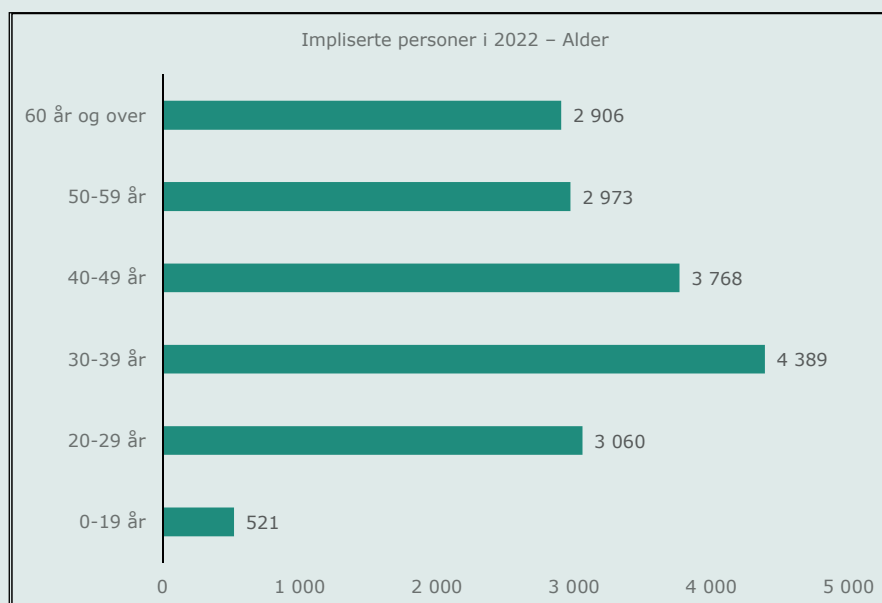

Figur 17: - Impliserte privatpersoner og organisasjoner i MT-rapporter per år, i perioden 2018–2022.

¹⁶ Det gjøres om oppmerksom på at det eksisterer dubletter, og at samme person/organisasjon kan bli innrapportert hvert år.

8.8.3. Implisert privatpersoner - alder

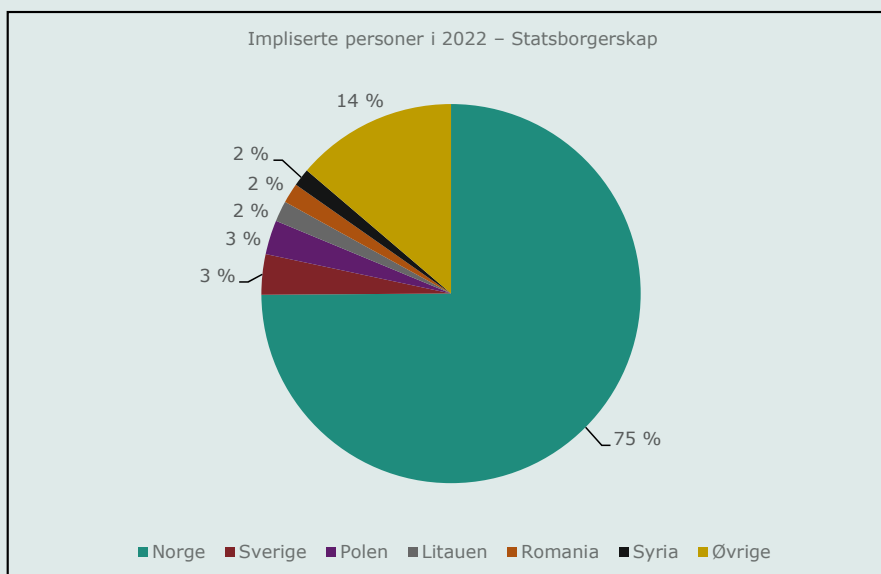
Personer rapportert som impliserte i 2022, var i hovedsak mellom 30 og 49 år. Denne aldersgruppen representerte 66 prosent av alle impliserte personer, med henholdsvis 25 prosent i aldersgruppen 30-39 år og 21 prosent i aldersgruppen 40-49 år. Aldersgruppen 50 år og over utgjorde til sammen 33 prosent, fordelt på 17 prosent i aldersgruppen 50-59 år og 16,5 prosent i aldersgruppen 60 år og over. Personer under 30 år utgjorde 17 prosent av det totale antallet som var innrapportert, og disse var i all hovedsak i aldersgruppen 20-29 år.

Figur 18: Personer rapportert som implisert i MT-rapporter i 2022, fordelt på aldersgrupper.

8.8.4. Implisert privatperson - statsborgerskap

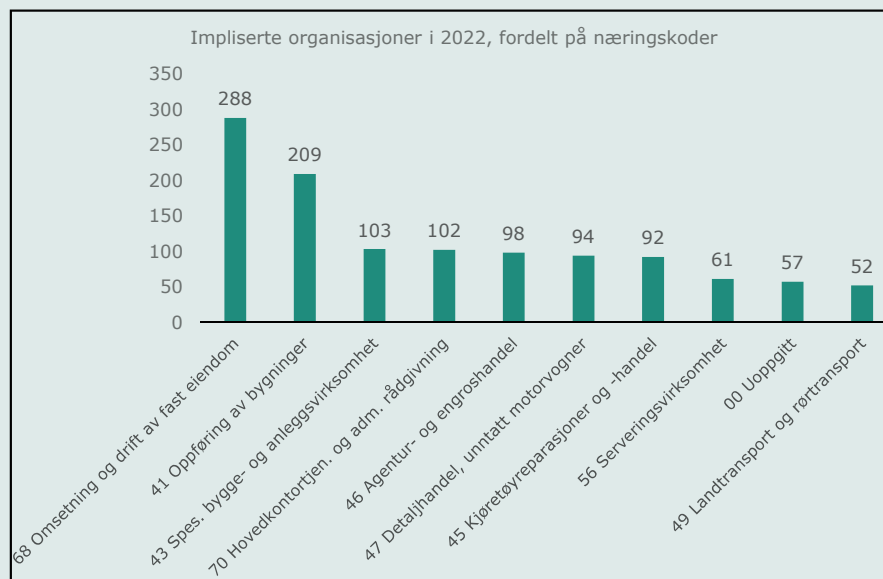
Figur 19 viser fordelingen av statsborgerskap i 2022, med 110 ulike registrerte statsborgerskap. I 2021 var tallet 106. Norsk statsborgerskap utgjorde hele 75 prosent. Polsk og svensk statsborgerskap var de nest mest representerte gruppene, med 3 prosent. Deretter fulgte personer med syrisk, litauisk og rumensk statsborgerskap, med 2 prosent. Øvrige land sto for 14 prosent.

Figur 19: Personer rapportert som implisert i MT-rapporter i 2022, fordelt på statsborgerskap.

8.8.5. Impliserte organisasjoner - næringskoder

Impliserte organisasjoner er registrert med næringskoder i enhetsregisteret. Næringskoden viser enhetens hovedaktivitet og fastsettes etter norsk standard for næringsgruppering¹⁷. I 2022 ble 75 ulike næringskoder brukt ved registrering av impliserte organisasjoner, en økning på 12 fra 2021. Figur 21 viser de ti mest innrapporterte næringskodene i 2022. Den mest brukte koden var «Omsetning og drift av fast eiendom», med 288 MT-rapporter, etterfulgt av «Oppføring av bygninger».

Figur 20: Antall unike impliserte organisasjoner, fordelt etter næringskoder som er hyppigst rapportert i 2022.

17 <https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/nace>.

Økokrim

Postboks 2096 Vika, 0125 Oslo

Telefon: 23 29 10 00

E-post: post.okokrim@politiet.no